

Fotogrāfs —
Gunārs Vilcāns

3. lappusē

"Ceiruleits"
Sardinijā

5. lappusē

Gods sportot
Latvijai!

8. lappusē

Bēbišu spartakiāde Vārkavā

● Rāpošanas sacensībās varēja piedalīties ikviens bēbišu spartakiādes dalībnieks — no gada vecuma līdz pat 99 gadiem.

Aizvadītajā sestdienā Vārkavas novada Vārkavas pamatskolas jauno stadionu pieskandināja dzīvespriecīgas bērnu balsis. Te notika Sorosa fonda — Latvija atbalstītā projekta «Skolam mazam un lielam» ietvaros jauniešu studijas organizētā «Bēbišu spartakiāde», uz kuru tika aicināti bērni vecumā līdz septiņiem gadiem.

Kopā ar viņiem uz pasākumu devās arī vecākie brāļi, māsas, vecāki, vecvecāki un citi mazo sportistu līdzjutēji. Pasākuma vietās visus sagaidīja Mikipeles un Ezis (jauniešu studijas dalībnieces Gunta Stubure, Elna Cimbolinca un Inta Gavare). Mazie tika sadalīti divās grupās: līdz trijiem gadiem un no trīs līdz septiņiem gadiem. Arī līdzjutējiem bija iespēja startēt trijās vecuma grupās, vecākā no tām bija paredzēta no 16 līdz pat 99 gadiem.

Spartakiādes atklāšanā mazos sportotājus uzrunāja Vārkavas pamatskolas

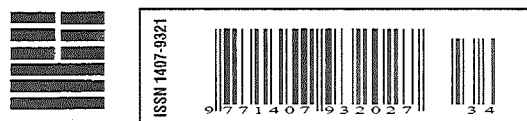
un projekta «Skola mazam un lielam» direktore Skaidrīte Medne un Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Anita Brakovska. Pirmais starts tika dots jaunajai stafetei, kas sastāvēja no sešiem mazākiem posmiem — līkloču skrējiena, pārju zvejošanas, zaķa cilpu lekšanas, veiklā hokejista skrējiena, drošā peldētāja skrējiena un uzvaras skrējiena. Uz starta līnijas devās paši mazākie kopā ar saviem asistentiem, kas palīdzēja veikt šo trasi, sportistus uzslavējot, ja nepieciešams — pieturot pie rokas vai arī nesot tos klēpi. Finišā katram pienācās salda balva. Pēc tam šo pašu stafeti veica vecākās grupas dalībnieki. Mazuļiem bija liels prieks redzēt savas māmiņas un vecmāmiņas lecot un skrienot. Pēc tam varēja sacensties par veiklākā velobraucēja titulu, mest ūdensbumbu «resnajam runcim», kas stāvēja futbola vārtos.

Spartakiādes laikā darbojās arī «Vinija Pūka skola», kurā Gunitas Lazdānes vadībā varēja darboties mērenāku aktivitāšu cienītāji — zīmēt, limēt, krā-

sot un citādi radoši izpausties. Par mūziku rūpējās Oskars Mednis un Anda Klindzāne, daudz jautrības radīja piepūšamā pilsētiņa. Katrs mazais dalībnieks saņēma «Spartakiādes dalībnieka titulu», ko piešķīra pasākuma organizatori — jauniešu studijas dalībnieki.

Bēbišu spartakiāde bija jau ceturtais Vārkavas jauniešu studijas, ko vada Diāna Stubure, rīkotais pasākums projekta «Skola mazam un lielam» ietvaros. Ziemā jaunieši organizēja stadiona kalna atklāšanas svētkus un vārda došanu, sarīkoja popielu, pirms Jāņiem — ne-tradicionālās sporta spēles, bet tagad gatavojas Zinību dienas pasākuma organizēšanai Vecvārkavas estrādē. Diāna Stubure ar gandarījumu uzsvēra to, ka, pateicoties pašvaldības atbalstam, skolas stadions nepārtraukti tiek labiekārtots, — ziemā uzbūvēts koka traps pie kalna, pavasarī tapa lapene, futbola vārti, pavisam nesen — labierīcības, drīzumā būs arī skatītāju soliņi.

Sagatavoja L.Rāncāne

ABONĒ
«NOVADNIEKU»

«Latvijas Pasta»
nodaļās,
pie pastniekiem,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14,
Preiļos, un
interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā
«Abonēšana».

**Par «Eiropas Gada
pašvaldības 2013» titulu
Latgalē sacentīsies arī
Preiļu novads**

Preiļu novads kopā ar Rēzeknes novadu un Rēzeknes pilsētu no Latgales izvirzīts uz konkursa «Eiropas Gada pašvaldība 2013» otro kārtu, ziņo Latvijas Pašvaldību savienība.

Atgādinām, ka šāds konkurss, kurā vairākās kārtās nosaka pašvaldības laureātus, Latvijā tiek rīkots otro gadu. Konkursa tēma mainās atbilstoši Eiropas Gada tēmai, pērn tā bija veltīta aktīvai un veselīgai novecošanai un paaudžu sadarbībai.

Preiļu novads ir viena no sākotnēji konkursam pieteiktajām 30 pašvaldībām, bet konkursa otrajā kārtā piedalīsies 15, līdz 18. oktobri svinīgā apbalvošanas ceremonijā tiks sumināti uzvarētāji, kā arī visi konkursanti. Preiļu novadu dalībai otrajā kārtā izvēlējās plānošanas reģiona izveidota vērtēšanas komisija, kas vērtēja pašvaldības gan pēc iesniegtā pieteikuma, gan arī apmeklēja klātienē.

Konkursa otrajā kārtā noteiks gan Eiropas Gada pašvaldību, gan laureātus četrās nominācijās — «Pašvaldība kultūrai», «Pašvaldība integrācijai un iekļaušanai», «Pašvaldība veselībai» un «Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popularizēšanai». Vērtēšanas komisija līdz 26. septembrim apmeklēs katru pašvaldību, lai iepazītos un izvērtētu tur paveikto iedzīvotāju integrācijas, kultūras, veselīga dzīvesveida popularizēšanā, kā arī Eiropas Savienības vērtību popularizēšanā un iedzīvotāju iesaistē starptautiskajā sadarbībā. Otrās kārtas vērtēšanas laikā pašvaldībās tiks meklēti Eiropas Gada cilvēki, kuri daudz darba, pūļu, nesavtību un sirsnību ieguldījuši gan kultūras, gan veselīga dzīvesveida, gan iedzīvotāju integrācijas jomā savā novadā vai pilsētā.

Preiļu novada domē «Novadnieku» informēja, ka pagaidām nav zināms datums, kad konkursa vērtēšanas komisija ieradīsies novadā, taču šai vizītei būs nopietni jāgatavojas, lai novada dzīvi parādītu vispilnīgāk.

● REKLĀMA

LAFIKO.IV

Mums 20 gadi!

Esam samazinājuši aizdevuma procentus!

KREDĪTI PENSIONĀRIEM

līdz 75 gadu vecumam

NAUDA JEBKURAM MĒRKIM!

Preiļi, Raiņa bulv. 21, 7. kabinets (1. stāvs)

otrdiena 9.30 – 15.00

☎ 65320077, 65421026, 26773714

Aizņemties atbildīgi, izvērtējot savas iespējas!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Septiņos mēnešos piedzimuši 11 794 bērni

Šī gada pirmajos septiņos mēnešos piedzimuši 11 794 bērni, liecina Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie provizorisksie dati. Tas ir tikai par 63 jaundzimušo vairāk nekā 2012. gada pirmajos septiņos mēnešos, kad piedzima 11 731 bērns. Šajā skaitā šobrīd nav ieskaitīti ārpus Latvijas dzimušie bērni, kā arī dati var tikt precizēti, ņemot vērā, ka gada laikā CSP bērnus uzskaita pēc to reģistrēšanas nevis dzimšanas mēneša, savukārt bērna dzimšanu var reģistrēt viena mēneša laikā pēc piedzimšanas. Viens no nelielā dzimstības pieauguma faktoriem ir lielāks sieviešu skaits vecumā grupā no 25 līdz 29 gadiem. Saskaņā ar 2012. gadā statistiku jaundzimušā mātes vidējais vecums bija 29,3 gadi, bet, piedzimstot pirmajam bērnam – 26,6 gadi. Šo vecumu sasniedza sievietes, kuras dzimušas no 1983. līdz 1987. gadam, kad Latvijā bija vislielākais dzimušo skaits. Atbilstoši pašreizējai sieviešu vecuma struktūrai sieviešu skaits reproductīvajā vecumā nākotnē būtiski samazināsies, jo, sākot ar 1991. gadu, dzimstība valstī samazinājās. Jāņem vērā arī pēdējo gadu migrācijas tendences, piemēram, 2012. gadā no valsts emigrēja 12,6 tūkstoši sieviešu, no kurām 66,5% bija vecumā no 15 līdz 49 gadiem.

Latvija karaliskajai ģimenei dāvina koka šūpuļzirdziņu

Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē pagājušajā nedēļā nosūtīja dāvanu karaliskajai ģimenei saistībā ar prinča Džordža nākšanu pasaulē – uzņēmuma «Latvijas Finieris» ražoto šūpuļzirdziņu. Mūsu valstī ar šī modeļa zirdziņu ir izaudzētas vairākas paaudzēs. Nepilnos 60 gadus, kopš tas tiek ražots, jau vairāki miljoni šūpuļzirdziņu ir priecējuši bērnus Latvijas un arī citu valstu ģimenēs. Dāvana ir simboliska, jo tā pārstāv gan Latvijas salīdzinoši senas, videi draudzīgas ražošanas tradīcijas, gan ir labi pazīstama un iemīļota Latvijā. Kā ziņots, 22. jūlijā pasaulē nāca Ketrīnas un prinča Viljama pirmdzimtais Džordžs Aleksandrs Luiss. Kopš tā laika jaunā ģimene mitinās Ketrīnas ģimenes mājā Berkšīrā.

Vairums cilvēku nezina precīzu naudas atlikumu savā kontā

Gandrīz trīs ceturtdaļas jeb 73% Latvijas iedzīvotāju ikdienā nezina precīzi, cik daudz finanšu resursu pieejami viņu bankas kontā, liecina «Swedbank» aptauja. Tikai nepilna trešdaļa jeb 28% sakās precīzi zinām kontā atlikušo naudas summu, bet 37% aptaujāto pēdējā gada laikā vismaz reizi ir nonākuši situācijā, kad vēlas maksāt ar karti, taču kontā nav pirkumam pietiekamas summas. Aptaujas dati rāda, ka gandrīz puse jeb 46% iedzīvotāju zina sava kontā atlikumu ar vienu līdz desmit latu precizitāti, bet 16% — ar 10-20 latu precizitāti. Vīrieši biežāk nekā sievietes (31% vīriešu un 24% sieviešu) seko līdzīgu naudas atlikumam savā kontā. Tāpat savas finanses vairāk kontrolē pilsētnieki (30%) nekā laukos dzīvojošie (20%). Savukārt ar situāciju, kad kontā nav pietiekami daudz naudas, lai varētu norēķināties ar karti, biežāk nekā vidēji jeb 43% gadījumu saskaras jaunieši vecumā grupā no 15 līdz 19 gadiem.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Tas, kurš dara labu citam, vēl vairāk dara labu pašam
seu – jo apziņa, ka padarīts labs darbs, pati par sevi
sniedz lielu prieku. (Seneka)*

Valdība atbalsta priekšlikumus elektrības cenas pieauguma ierobežošanai

Ministru kabinets 13. augustā atbalstīja Ekonomikas ministrijas (EM) sagatavotos priekšlikumus elektrības cenu pieauguma ierobežošanai, izveidojot Elektroenerģijas lietotāju atbalsta fondu, no kura Latvijas uzņēmumiem un mājsaimniecībām kompensēs patērētājiem obligātā iepirkuma komponentes (OIK) pieaugumu. Priekšlikumi paredz kompleksu risinājumu gan OIK izmaksu pieauguma apturēšanai, pieliekot ar īpašu nodokli atbalstu, ko saņem subsidētās enerģijas ražotāji, gan sociāla atbalsta instrumenta izveidi, lai palīdzētu segt elektrības izmaksas mājsaimniecībām ar zemu maksātspēju, ziņo Ekonomikas ministra preses sekretāre Daiga Grūbe.

“Līdz šim ir īstenotas vairākas iniciatīvas, lai vēsturiski izveidotajā subsidētās enerģijas atbalsta sistēmā ieviestu lielāku kārtību, skaidrākus, stingrākus atbalsta principus un ierobežotu OIK turpmāku pieaugumu. Tomēr šīs iniciatīvas dos ilgtermiņa efektu un nespēj tiesiski korektā un ātrā ceļā novērst OIK maksājumu pieaugumu patērētājiem no nākamā gada. Valdībā atbalstītie priekšlikumi ir reāls un izlēmīgs risinājums, lai patērētājiem nebūtu jāmaksā vēl augstāka cena par vēsturiski izveidoto atbalsta shēmu subsidētās enerģijas ražotājiem, kas sniedz ieguvumus elektrostacijai īpašniekiem, bet rada būtiskus riskus visas Latvijas ekonomikas attīstībai,” skaidro D.Pavļuts.

Vēsturiski izveidotā dāsnā subsidētās elektroenerģijas atbalsta sistēma rada riskus būtiskam OIK pieaugumam – no 1,89 santīmiem par kilovatstundu (sant./kWh) 2013. gadā līdz pat 2,20 sant./kWh 2016. gadā. Lai juridiski korektā veidā panāktu, ka OIK komponentes izmaksas jau nākamgad nepalielinās virs esošā 1,89 sant./kWh līmeņa, EM piedāvā izveidot Elektroenerģijas lietotāju at-

balsta fondu, no kura kompensēs patērētājiem OIK pieaugumu. Sākotnējais EM piedāvājums paredzēja fondā novirzīt AS “Latvenergo” dividendes, bet šāds priekšlikums neguva Ministru kabineta atbalstu un tika uzdots meklēt citus fonda finansējuma avotus. Izvērtējot vairākus alternatīvus risinājumus un citu valstu pieredzi, EM piedāvā fonda finansēšanai ieviest terminētu Subsidētās enerģijas nodokli (SEN), ar kuru apliks valsts sniegto atbalstu subsidētās enerģijas ražotājiem. Lai veicinātu atjaunojamo energoresursu attīstību un plašāku izmantošanu, EM piedāvājums paredz elektroenerģijas ražošanai no dabasgāzes noteikt augstāku likmi (15%), bet atjaunojamo energoresursu ražotājiem – zemāku (10%). Savukārt siltuma ražotājiem, kas siltumu nodod centralizētajā apkures sistēmā, likme būtu 5%, kas ļoti ierobežotā apjomā ietekmētu tikai dažus siltuma ražotājus. Ieviešot šīs nodokļa likmes no 2014. gada aprīļa, tiktu izveidots Elektroenerģijas lietotāju atbalsta fonds, kas kompensēs patērētājiem OIK izmaksu pieaugumu.

Paredzams, ka nodoklis tiks ieviests uz laiku līdz 2017. gada beigām, paredzot tā samazinājumu vai izbeigšanu, ja tiek faktiski panākts OIK ietvaros izmaksājamo subsīdiju apjoma samazinājums. Jau šogad pavasarī uzsāktais darbs pie atbalsta intensitātes pārskatīšanas tiek turpināts, tomēr, ņemot vērā tās juridisko un tehnisko sarežģītību, labākajā gadījumā elektrības cenu samazinošs efekts patērētājiem varētu būt jūtams ātrākais tikai 2015. – 2016. gadā. Turpretim SEN ir juridiski korekts risinājums, kas pietiekami ātrā un efektīvā veidā ļauj apturēt OIK pieaugumu jau no 2014. gada.

Lai novērstu situāciju, ka Latvijā netiek nodrošināts valsts līmeņa sociālās aizsardzības mehānisms elektroenerģijas jomā, EM piedāvā izveidot sociāla atbalsta instrumentu mājsaim-

niecībām ar zemu maksātspēju. Atbalsta mērķis ir panākt, lai iedzīvotājiem ar zemu maksātspēju arī pēc elektrības cenas izmaiņām tiktu nodrošināts sociāla atbalsta instruments, kas saglabātu maksājumu AS “Latvenergo” Starta tarifa līmeni (8,18 santīmi par kilovatstundu). Paredzēts, ka līdzekļu avots sociāla atbalsta sniegšanai būs valsts budžeta ieņēmumi no SEN un atbalsta sniegšanu administrēs ar pašvaldību starpniecību. Īstenojot šo sociāla atbalsta instrumentu un izveidojot Elektroenerģijas lietotāju atbalsta fondu, elektroenerģijas tirgus liberalizācija mājsaimniecībām Latvijā tiktu plānota 2014. gada pavasarī, izvairoties no sociāli nelabvēlīgām sekām.

Priekšlikumi elektroenerģijas cenu pieauguma ierobežošanai ir vairākkārt diskutēti Tautsaimniecības padomes Enerģētikas komitejā, notikušas vairākas tikšanās gan ar subsidētās enerģijas un citu nozaru uzņēmēju organizāciju pārstāvjiem, gan ar Siltumražotāju asociāciju un pašvaldībām. Atbalstu informatīvā ziņojuma virzībai pauda lielākās Latvijas uzņēmēju organizācijas – gan Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, gan Latvijas Darba devēju konfederācija. EM skatījumā priekšlikums nodrošina līdzsvaru starp dažādo iesaistīto pušu interesēm.

Augšminēto priekšlikumu īstenošanai vēl ir nepieciešams sagatavot grozījumus Elektroenerģijas tirgus likumā un vairākos Ministru kabineta noteikumos. Tāpat Elektroenerģijas lietotāju atbalsta fonda izveide ir jāaskaņo ar Eiropas Komisiju. Sociāla atbalsta instrumenta izveide ir iestrādājama likumā “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”. Savukārt Subsidētās enerģijas nodokļa jeb SEN ieviešanai nepieciešams pieņemt īpašu likumu. EM pēc diskusijām ar partneriem iesniegs visu minēto grozījumu projektus valdībā un Saeimā tuvākajos mēnešos.

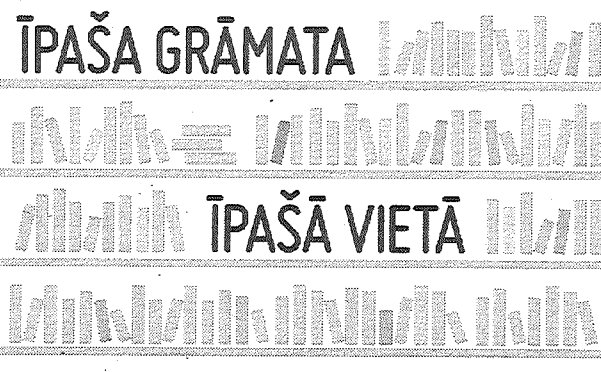
Sāks veidot Gaismas pils Tautas grāmatu plauktu

No 20. augusta plkst. 17.00 Rīga 2014 kultūras vasarnīcā Esplanāde 2014 ikviens aicināts uz akcijas “Tautas grāmatu plaukts” atklāšanu ar vadmotīvu “Īpaša grāmata īpašā vietā”. Tā ir iespēja dāvināt bibliotēkai sev nozīmīgu un īpašu grāmatu, lai to kopā ar dāvinātāja ierakstīto vēstījumu lasītu cilvēki šodien un arī nākamajās paaudzēs, informē Signe Valtīņa, Latvijas Nacionālā bibliotēka Komunikācijas un mārketinga nodaļas vadītāja.

“Tautas grāmatu plaukts” tiks izvietots Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas ātriņā un sliesies piecstāvu mājas augstumā. Arhitekts Gunārs Birkerts stikla konstrukcijā izkārtoto grāmatu sienu ieplānojis kā vienu no centrālajiem ēkas elementiem.

Katrs iedzīvotājs aicināts dāvināt vienu sev nozīmīgu grāmatu kopā ar pašrocīgi titullapā ierakstītu vēstījumu vai personisku stāstu. Varbūt tajā ir iespiests zīmogs vai kafijas traips, atzīmēti mīļākie citāti? Grāmata pārlasīta neskaitāmas reizes, iegādāta par pirmo algu vai apceļojusi pasauli?

Grāmatas tiks gaidītas Rīga 2014 kultūras vasarnīcā Esplanāde 2014 (Rīgā) līdz 15. septembrim un visās Latvijas bibliotēkās līdz 1. novembrim. Kā apliecinājumu par dalību akcijā cilvēki saņems grāmatzīmes, kas tapušas ar reklāmas aģentūras “Latvia” un Jelgavas tipogrāfijas atbalstu. “Tautas grāmatu plaukta” apjoms ir pāris desmiti tūkstoši

grāmatu, tāpēc akcijas rīkotāji mudina iedzīvotājus pasteigties un grāmatas iesniegt laicīgi.

“Tautas grāmatu plaukts” būs pieejams ikvienam lasītājam, tiek veidota arī interneta vietne, kurā akcijas dalībniekiem un citiem interesentiem būs iespējams iepazīties ar dāvināto grāmatu nosaukumiem, autoriem, tautas grāmatu lasīšanas kanonu un citām ar akciju saistītām aktualitātēm.

Projektu “Tautas grāmatu plaukts” īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar LNB Atbalsta biedrību un nodibinājumu “Rīga 2014”. Projektu atbalsta reklāmas aģentūra “DDB Latvia” un Jelgavas tipogrāfija.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Reportieris ar mākslinieka skatu

Preiļu galvenajā bibliotēkā skatāma fotogrāfa Gunāra Vilcāna darbu izstāde. 27. augustā paredzēta tikšanās ar autoru. Gunārs Vilcāns ir Latgales fotogrāfu biedrības biedrs, kopā ar citiem biedrības biedriem piedalījies vairākās izstādēs, bet personālizstāde sarīkota tikai otro reizi.

Jau vairāku gadu garumā neviens kaut cik nozīmīgs sabiedriskais notikums Preiļos un novadā nav iedomājams bez Gunāra klātbūtnes. Viņu var raksturot kā īstu profesionāli, kurš ar vienlīdz lielu atbildību iemūžina un atstāj novada vēsturei valsts svētku un gadskārtu ieražu svinēšanu, apbalvošanas, atklāšanas un jebkādu citus pasākumus, dažāda ranga amatpersonu vizītes, gadu mijas pusnakts salūtus un sporta sacensības, un daudzus citus notikumus. Koncertus ar vietējiem pašdarbniekiem un ar pasauleslaveni zvaigžņu uzstāšanos. Notikumus baznīcās, skolās, bērnu dārzos, stadionos, uz ielām, parkā, iestādēs un tā tālāk. Kaut vai, piemēram, vecā ūdenstornja nojaukšanu spridzinot. Kā jebkura cita fotoreportāža, arī šī pārsteidz ar savu dzīvīgumu un dabiskumu. Viņa fotogrāfijas publicētas daudzos preses izdevumos, tagad — arī interneta portālos. Nereti Gunārs Vilcāns fotografē arī pēc «Novadnieka» lūguma.

Fotogrāfi trijās paaudzēs

Gunāra kā fotogrāfa gaitas aizsākās agrā bērnībā, kad pēc 5. klases, braucot ekskursijā uz Lietuvu, tēvs viņam līdzi iedeva veco «Smenu», fotofilmīnu, un zēns pirmo reizi to patstāvīgi safotoģrafēja, bet pēc tam attīstīja filmu un izgatavoja fotogrāfijas. Tēvs Jāzeps Vilcāns, Zaķišu astoņgadīgās skolas darbmācības skolotājs, vadīja arī fotopulciņu. Paaudžu pēctecību turpinot, fotogrāfēšanas zināšanu pamatus Gunārs nodevis dēlam Edgaram, kurš tagad darbojas, tēva vārdiem runājot, kvalitatīvi augstākā pakāpē un ir nopietni pievērsies portretu fotogrāfēšanai. Šajā jomā vajadzīga cita pieceja un pilnīgi cits skatījums, jo fotogrāfam jāprot inscinēt fotogrāfēšanas norisi un atklāt sava modeļa iekšējo pasauli. Tēvs savulaik iemūžināja dažādus notikumus atmiņai, jo tolaik ar šo nodarbi aizrāvās reti kurš, tas bija samērā dārgs prieks, prasīja labas zināšanas. Es fotogrāfēju reportāžas un dabas skatus, teic Gunārs, atbildot uz jautājumu par dzimtas triju paaudžu vīriešu kopīgo un atšķirīgo fotogrāfēšanas «rokrakstu».

7. klasē Gunārs par paša sakrātājiem 30 rubliem nopirka fotoaparātu «Čaika 3», kam bija izmantojamas fotofilmiņas ar 72 kadriem. Kopš tā laika fotogrāfēšana pavadījusi visu mūžu.

Vilcānu ģimenes mājā saglabāties milzums daudz tēva fotografēto fotogrāfiju — ista vēsture no pagājušā gadsimta, no lauku mājām Vārķavas pagasta Sūstā. Arī mamma bija skolotāja, un Gunāram no bērnības atmiņā palicis, ka vienmēr vajadzēja labi uzvesties, lai nekauninātu, ka

pedagogu bērns dara blēņas. Pēc 6. klases Vilcānu ģimene pārcēlās uz Preiļiem. Tie, kas tagad vaimanā par izmirstošiem laukiem, aizmirsuši vai nezina, ka lauku iznīcināšana sākās jau sešdesmito gadu beigās, istenojot Brežņeva laiku politiku — no viensētām uz ciematiem, saka Gunārs. Toreiz tika slēgtas arī mazās lauku skolas. Savu lauku māju ģimene pārveda uz Preiļiem. Tēvs strādāja mēbeļu cehā, mamma — Naudaskalna pamatskolā Aglonas stacijā, pēc tam vadīja biškopības biedrību.

Gunārs mācījās Preiļu 1. vidusskolā, ko gan nepabeidza. Apguva elektriķa specialitāti. Sekoja dienesta gadi armijā. Pēc tās beidza vidusskolas kursu vakarskolā. Strādāja par elektriķi, par mākslinieku noformētāju pāris darba vietās. Iestājās zemessardzē un bija viens no pirmajiem štata darbiniekiem. Studēja Aizsardzības akadēmijā un ieguva kājnieku vada komandiera specialitāti. 2003. gada sāka strādāt Lielvārdes lidlaukā par sakaru daļas priekšnieku, kur aizvadīja trīs gadus. Pēc tam devās izdienas pensijā. Joprojām spēka pilns, ar labām zināšanām un prasmēm dažādās jomās, bet, lūk, kad nesen pieteicies kādā Preiļu uzņēmumā, kas meklēja darbiniekus, vēlams, ar datorzināšanām, ar sajēgu par elektrolietām un pieredzi ražošanā, gadu skaita dēļ — tikko pāri 50 — viņam atteikts.

Gunāra ģimene ir dzīvesbiedre Anna, ar kuru kopā izaudzināta meita Ilona un dēls Edgars, kā arī sagaidīti mazbērni — divi ņipri cilvēčiņi Meldris un Audris. Bez fotogrāfēšanas Gunāram ir vēl citi vaļasprieki, viens no tiem — dejošana. Viņš dejo Rožupes vidējās paaudzes deju kopā, šovasar piedalījās Dziesmu un deju svētkos Rīgā, kur līdztekus dancošanai tapa arī unikālas bildes.

Fotogrāfēšanas pieredze 43 gadu garumā

Salīdzinot ar tiem, kas fotografēt sāk pašlaik, Gunārs par sevi saka, ka viņu ļoti nopietni skolojusi pati dzīve. Mūsdienu modernie aprāti lietošanai ir ērti. Nospied podziņu, paskaties displejā, — ja noķertais kadrs nepatīk, izdzēs un spied no jauna. Var arī uz datora veikt pēcprātīgu uzlabot ar «fotošopu». Ar veco fototehniku tā nevarēja. Vai kurš izdevies, varēja uzzināt tikai pēc tam, kad filma bija piefotografēta pilna, attīstīta un izgatavotas fotogrāfijas, kas bija ilgs process. Arī tad, kad parādījās krāsu fotofilmas un tās varēja nodot laboratorijās kartiņu izgatavošanai, bija jāreķinās ar samaksu par katru kartiņu. Maksas apmācība vienmēr ir bijusi efektīva, ar humoru teic Gunārs. Viņš piekrit fotospeciālistu teicienam, ka vislabākā «pēcprātīgo» ir tā, kas tiek veikta pirms pogas nospiešanas. Senāk fotogrāfi jokojusi, ka gadsimta vērts kadrs iznākot tikai viens no piefotografētas filmas desmit metru garumā, bet kad tādi savākti desmit, tad deviņi braķējami un izmetami, bet atlikušais esot tāds, ko vērts saglabāt.

Mūsdienu fototehnika fotogrā-

● Siena laiks Latgalē. Foto: G. Vilcāns

fēm dzīvi atvieglot ļoti lielā mērā, tomēr tā neatbrīvo no prasības zināt vismaz elementāras lietas par bildes kompozīciju. Kas ir redzējis labas kvalitātes bildes, ko ar labu fototehniku uzņēmis zinātnis fotolietās, tas arī sev vēlēšies tādas pašas. Savas zināšanas Gunārs nodod iesācējiem, vadot kursus Preiļu nevalstisko organizāciju centrā.

Kādu laiku viņš kolekcionējis arī fotoaparātus. Savācis 44 aparātus un piecas kinokameras. Pēc tam šo kolekciju atdāvinājis kādam rīdziniekam, kuram kolekcijā šī manta skaitāma jau trijos simtos.

Reportāžai ir jāgatavojas

Gunārs vairākkārt uzsver, ka ir reportieris, nevis fotomākslinieks. Viņš notiekošo iemūžina tieši tādu, kāds tas ir, bez liekiem izskaistinājumiem, jo sabiedriskos notikumus vēsturei vai privātos notikumus ģimenes arhīvam jāzaglabā pēc iespējas patiesākus. Tajā pašā laikā, arī strādājot oficiālā pasākumā, kur viss rit pēc stingri ievērota scenārija, gandrīz vienmēr ir noķerami savdabīgi mirkļi, — «ar rozīnīti», kad gadās kaut kas neplānots un neparedzēts, — cilvēku emocijas, dabas spēku iejaukšanās, kāds negaidīts notikums. Bet papārca lomā būt viņam nepatīk. Jau tāpat nejausi gadās iemūžināt momentus, kas droši vien, fotografētajam cilvēkam nepatīktu. Bet kas vainojams, ja prezidents publiskā pasākumā, uz paaugstinājuma sašķobījis seju un kaut ko vilā aiz vaiga? Vai arī samērā augsta amatpersona, dāma stipri dekoltētā tērpā, sasveicinoties ar cilvēkiem pilnā zālē, noliecas tik zemu, ka, fotografējot no balkona, iemūžināts tiek tas, ko kundze atsegtu tikai guļamistabā. Vai arī Saeimas kādreizējās priekšsēdētājas nepatīk sašķobītā seja, kad kāzu muzikantu saietā Rožupē viņu uz deju bija uzlūdzis kāds, maigi izsakoties, ne sevišķi nopietni ņemams kungs, kurš bez tam žēlojās par saviem pārdarītājiem. Šādas bildes, pro-

● Gunārs Vilcāns — pašportrets.

tams, publiski neparādās.

Fotogrāfs uzskata, ka reportāžai vienmēr jāgatavojas iepriekš. Viņš iepazīstas ar norises scenāriju, seko tam līdz, un, ja notikušas kādas atkāpes, dodas pie rīkotājiem-noskaidrot, kas un kā sekos tālāk. Piemēram, Siera svētkos vienā no Latvijas pilsētām laikus pacentās uzzināt, kurā vietā «izbrauks» 150 kilogramus smagā siera torte, tāpēc tur atradās istajā brīdī, lai vienīgais fiksētu kadru, kad ministrs kopā ar vēstnieku griež torti, kamēr «biezo» Rīgas žurnālu fotogrāfi vēl tikai lauzās cauri skatītāju pūlim uz šo vietu. Jau pieminētajā tornā spridzināšanā viņš iepriekš vienojās (Gunārs teica — par «polšu») ar paziņu par uzkāpšanu viņa mājas bēniņos, lai dabūtu labākos kadrus. Labvēlīgi un tolerantī uzņem klātbūšanu visos pasākumos. Vienīgais, kas krītot uz nerviem, esot pasākumu vadītāju nepātraukti skandinātais — «un tagad ar aplausiem sagaidīsim» un «ar aplausiem pavadīsim», jo, viņaprāt, māksliniekam jājūtas pazemotam, ka aplausi tiek speciāli izprasīti.

Tomēr kaut kas Gunārā ir arī no mākslinieka dvēseles. Bieži ir tādi gadījumi, kad ceļā viņš apstādina automašīnu, lai iemūžinātu skaisto dabas ainavu. Mājās, bildi paškritiski novērtējot, tā gan nereti tiek izdzēsta.

Gandrīz katru gadu fotogrāfs

cenšas aizbraukt uz Tatriem. Šie kalni Gunāram īpaši tuvi. Pieminēkli, pilsdrupas, muzeji svešās zemēs viņu neinteresē, bet daba gan. Galvenais — pārstaigāt kalnu takas vēl nezināmās vietās, atrast kādus unikālus skatus. No miglas iznirusi, saules apspidēta virsotne, ielejā — ēna ar savādiem tumsākiem laukumiem, — kā lai tādu neiemūžina. Šoziem martā, kad Latvijā naktis daudzviet bija vērojama ziemeļblāzma, Gunārs ar istu kadru «mednieka» azartu vairākas stundas aukstajā vējā pavadīja, izbraucis ārpus pilsētas un fotografējot šo dabas parādību. Viņš priecājas, ka skolotājs Juris Erts, kurš ziemeļblāzmu bija pamanījis, piezvanījis un informējis.

Izstādē bibliotēkā trijās fotogrāfijās redzamas arī vecas pamestas mājas, jo viņam sāv tas, kā izmirst Latvija. Vai velti savulaik stāvējis uz barikādēm Rīgā, piedalījies Atmodas kustības aktivitātēs?

Konkursos gan fotogrāfs nemēdz piedalīties, izņemot vienu reizi. Pērn viņa darbs tika atzīts starp piecām labākajām fotogrāfijām konkursā, ko rīkoja Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris sadarbībā ar «Latvijas Avīzi» un uzņēmumu «Rīgas šampanietis». Gunārs bija iemūžinājis Krusta ceļu Aglonā, sveču liesmiņas, kas kā uguns vilņi ieskāva krustus.

L.Rancāne

19. augusts – Pasaulē humānās palīdzības diena

Pirms Pasaulē humānās palīdzības dienas, kas tika atzīmēta 19. augustā, Eiropas Savienības starptautiskās sadarbības, humānās palīdzības un reaģēšanas krīzes situācijas komisāre Kristalina Georgjeva nākusi klajā ar paziņojumu.

“Aicinu man pievienoties to drosmīgo sieviešu un vīriešu godināšanai, kuri palīdz glābt dabas katastrofās un pasaulē notiekošajos konfliktos cietušos. Pateicoties humānās palīdzības darbinieku ikdienas pūliņiem, miljoniem cilvēku spēj pārciest neiedomājamas grūtības un gūst iespēju piedzīvot labāku nākotni.

Eiropas Savienība ir pasaulē lielākā humānās palīdzības sniedzēja, taču nauda vien nespēj izsniegt pārtiku badcietējiem, dziedēt ievainoto brūces un būvēt pajumtes bēgļiem. To paveic humānās palīdzības darbinieki, un es lepojos, ka mēs padarām viņu darbu iespējamu.

Krīzes situācijās cietušajiem sarežģītos apstākļos palīdz ārsti, medmāsas, psihologi, inženieri, loģistikas speciālisti, programmu vadītāji, informācijas pārvaldnieki, drošības konsultanti un pārējie humānās palīdzības sniedzēji.

Taču bieži vien par upuriem kļūst paši humānās palīdzības sniedzēji, – provizorisks dati par

šo gadu liecina, ka ik dienas tiek ievainoti, nolaupīti vai nogalināti vismaz viens humānās palīdzības darbinieks. Īpaši augsts riska līmenis pastāv Afganistānā un Sirijā, bet nopietni starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumi ir bieži sastopami arī saistībā ar citām krīzes situācijām.

Tas vienlīdz ietekmē humānās palīdzības sniedzējus un saņēmējus. Liedzot glābējiem piekļūvi grūtībās nonākušajiem, tūkstošiem cilvēku var palikt bez pajumtes, pārtikas, nekaitīga ūdens un veselības aprūpes. Ja humānās palīdzības organizācijas ir spiestas atstāt skarto reģionu pārlietu lielas nedrošības dēļ,

cietēji ir bez palīdzības atstāti cilvēki.

Eiropas solidaritātes spēju palīdzēt krīzes situācijās un dabas katastrofās cietušajiem ietekmē arī vardarbība pret humānās palīdzības sniedzējiem. Pateicoties plašajam krīzes situācijas vietās esošo ekspertu tiklojumam, pagājušajā gadā vien Eiropas Komisija sniedza palīdzību vairāk nekā 120 miljoniem cilvēku aptuveni 90 valstīs. Bieži vien šie cilvēki strādā bīstamos apstākļos – pēdējo gadu laikā ES humānās palīdzības grupas ir tikušas izlaicīti evakuētas no Bangi (Centrālāfrikas Republika), Abidžanas (Kotdivuāra), Gomas (Kongo Demokrātiskā Republika), Kabu-

las (Afganistāna) un Damaskas (Sirija). Palīdzības grupu evakuācijas rezultātā tiek radīti papildu šķēršļi tam, lai palīdzētu karadarbības slazdā nonākušajiem.

Tādēļ cietušo un mūsu pilsoņu solidaritātes vārdā un efektīvas palīdzības nodrošināšanas nolūkā aicinu konfliktos iesaistītās personas, valdības un nevalstisko organizāciju aktivistus aizsargāt humānās palīdzības darbiniekus un ļaut tiem pildīt savu glābšanas misiju. Šis ir dzīvības un nāves jautājums. Pasaulē ir vairāk jācieta un jāaizsargā humānās palīdzības darbinieki.”

“Latvijas Avīze”

Trīs klikšķi, un tabletes nopirktas

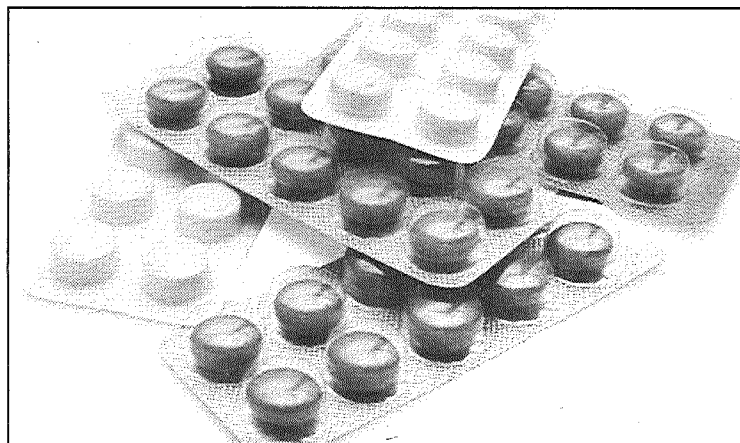
Kur iegādāties uztura bagātinātājus, brīnumlīdzekļus slaidumam un gara možumam, zāles – aptiekā, veikalā vai ar trim klikšķiem pasūtījumu veikt internetā? Lētāk, ērtāk, bet – vai drošāk?

Zāļu iegāde – tikai reģistrētās interneta aptiekās

Galvenais priekšnoteikums zāļu izplatīšanai Latvijā ir to reģistrācija Zāļu reģistrā vai Eiropas Savienības centrālajā zāļu reģistrā, pirms tam veicot nopietnus laboratorijas testus. Iepērkoties reģistrētās interneta aptiekās, drošība ir garantēta. Neauroties uz samērā stingro kontroli, pērn pasaules tīmeklī pēc pārbaudēm slēgti vairāk nekā 20 tūkstoši nelegālu interneta aptieku, kurās 90% tirdzniecības medikamentu bija nelegāli un ražoti nepiemērotos apstākļos.

Latvijā ir trīs oficiāli reģistrētas aptiekas, kas drīkst veikt tirdzniecību internetā – “Jelgavas pils aptieka”, “Elpa aptiekas” un “Sauls aptieka”. Tās visas ir arī reālas fiziski eksistējošas aptiekas, nevis tikai virtuālas vietas.

Interneta zāļu tirdzniecībai jānodrošina klientam iespēja nosūtīt jautājumu jebkurā diennakts lai-

kā un saņemt konkrēti norādīta farmaceita elektronisku konsultāciju. Nereti mājaslapā tiek publicētas atbildes uz biežāk uzdotajiem jautājumiem. Te jābūt pieejamai licences kopijai, zāļu rakstiem, instrukcijām un cenām.

“Jelgavas Pils aptieka” īpašniece Dina Kurzemniece stāsta, ka biežāk internetā iegādājas nevis zāles, bet asinsspiediena mērāmos aparātus un citas medicīniskas ierīces, kā arī uztura bagātinātājus. Iepirkties tīmekļa aptiekā ir līdz pat 10% lētāk. Iegādājoties dārgāku preci, piemēram, labu asinsspiediena mērāmo aparātu, pat maksājot par piegādi (Rīgā un Jelgavā – 2,50 latī, citviet Latvijā – 2,90 latī), izdosies ietaupīt. Te ērtāk var salīdzināt

medikamentu cenas, devas, sastāvu, turklāt jebkurā diennakts laikā, viņa norāda priekšrocības. “Pils aptiekas” interneta lapā ik dienu ieskatās līdz pat 2000 cilvēku, taču iepērkas tikai neliela daļa.

Arvien lielākas prasības

Uztura bagātinātājus pielīdzina pārtikas precēm, to kontrole nav tik stingra kā zālēm, iegādei nevajag ārsta recepti, drīkst tirdzniecībā pārtikas veikalos, bet nekaitīgumu, nevis efektivitāti, kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests (PVD). Pārdot vai reklamēt drīkst tikai PVD uztura bagātinātāju reģistrā iekļautos līdzekļus.

Cenšoties pārbaudīt, vai nolūkā prece reģistrēta (salīdzinot ar veikala mājaslapā norādīto nosaukumu iekārotajam līdzeklim no Ķīnas) nākas secināt, ka tāds nav reģistrēts. Tikai meklējot preparāta otru nosaukumu, salīdzinot ražotāja sniegtos datus reģistrā un interneta veikalā, var pārliecināties, ka produktu Latvijā ir atļauts tirgot!

Neregistrētu uztura bagātinātāju PVD iegādāties neiesaka. Dienests veic arī to interneta resursu pārbaudi, kas nav reģistrēti PVD, jo tieši tur visbiežāk tiek konstatēti neregistrētu produktu pārdošana.

Pērkot uztura bagātinātājus no trešās pasaules valstīs (tām, kas nav ES dalībvalstīs) reģistrētām lapām, PVD var pārbaudīt paciņas saturu. Pērn 33 gadījumos PVD atpakaļ uz nosūtītājvalstīm ir nosūtījis Latvijā neregistrētus uztura bagātinātājus.

Tāpat pagājušajā gadā Ātrās brīdināšanas sistēmā, kuras ietvaros informē par ES valstīs atklātām patērētājiem bīstamām precēm, bija ievietoti vairāki ziņojumi par dažādiem Latvijā izplatītiem neregistrētiem uztura bagātinātājiem, kas satur neatļautas vielas, piemēram, Jack3D; Hemo-rage; Lipo-6Black; 1.M.R.; Mutant mayhem.

No 2014. gada 13. decembra

sāks darboties Regula par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem. Zemkopības ministrijas (ZM) Veterinārā un pārtikas departamenta pārtikas drošuma un higiēnas nodaļas vadītāja vietniece Gunta Evarde uzsvēra – būs jānorāda pilnīgi viss produkta sastāvs, bet, vai to iegādāties, tāpat lems pats lietotājs. Vēlams to darīt, iepriekš konsultējoties ar ārstu. Tomēr kopumā eksperte atzīst, ka šīs jomas uzraudzība pasaulē joprojām ir problemātiska un vienota risinājuma nav. Nav arī vienotas reģistrācijas, kurā būtu fiksētas visas drošas interneta lapas.

Kur pārbaudīt, vai pirkums drošs

✓ Latvijā reģistrētu medikamentu saraksts atrodams Zāļu valsts aģentūras (ZVA) mājaslapā www.zva.gov.lv, uzklīkšķinot izvēlnē “reģistrs”. Var izmantot arī lapu www.visaszales.lv.

✓ Ar valstī reģistrētu uztura bagātinātāju nosaukumiem iespējams iepazīties Pārtikas un veterinārā dienesta mājaslapā www.pvd.gov.lv izvēlnē “reģistri”.

✓ Ja radušās aizdomas par internetā iegādātu zāļu sliktu kvalitāti vai viltojumam, jāvērsas Veselības inspekcijai.

“Latvijas Avīze”

Kā atbrīvoties no trofiskās čūlas

Trofiskā čūla ir hroniska slimība, kas radusies audu vielmaiņas traucējumu dēļ, secinājuši ķirurģi.

Slimības būtība slēpjas pašā nosaukumā. Trofiskajai čūlai nav nekādas saistības ar tropiem – ne to tur var iegūt, ne no tās atbrīvoties. Latīņu valodā šis vārds nozīmē barošanu, un tieši tur slēpjas nelaime – audiem trūkst skābekļa un barošanas vielu, tāpēc brūce nedzīst. Cilvēki nesaprot, kas notiek: vēl nesen pušumi sadzija dažās dienās, bet nu vaļēja brūce stāv mēnešiem ilgi, var pat kļūt melna, pūžņot un slikti smakot.

Ārstam nav brīnumlīdzekļa. Trofiskā čūla prasa nopietnu ārstēšanu, patī no sevis tā nesadzīs.

Čūla ir tikai slimības sekas, izpausmes, tāpēc jāārstē nevis pati čūla, bet slimais orgāns – jālikvidē cēloņi, kas čūlu izraisa.

Trofiskā čūla var būt venoza, arteriāla, diabētiska, neiropātiska, pēctraumatiska. Iespējams arī visu iepriekš minēto apstākļu kopums. Katru no tiem ārstē atšķirīgi. Visizplatītākā ir hroniska venoza nepietiekamība ar ādas trofiskas izmaiņām. Tālākais scenārijs ir šāds: pacients saņem ģimenes ārsta norīkojumu un ierodas pie ķirurģa. Notiek iepazīšanās – kā dzīvojat, kādu darbu darāt, ko ēdat, vai smēķējat, cik kustaties, ar ko slimoja jūsu vecāki... Kad veiktas asins analīzes un notikusi izmeklēšana, kopā ar pacientu tiek izveidots ārstēšanas plāns. Vienlaikus

ārsti cenšas sadziedēt brūci un novērst tās rašanās cēloņus. Varbūt jālieto antibiotikas, jāievada zāles ar sistēmu. Varbūt jāiet pie neirologa vai jāārstē diabēts. Varbūt jāpārstāda āda, būs vajadzīga pat vēnu operācija. (Trofiskās čūlas gadījumā vēnu operāciju apmaksā valsts, bet jāgaida rinda.)

Ja vainīgas vēnas, obligāti jālieto kompresijas veļa un reizi nedēļā jāiet uz pārsiešanu. Ja skābekli nepiegādā artērijas, elastīgās saites, tieši otrādi, ir kaitīgas. Lai likvidētu čūlu, ķirurģus var veikt bojātās ādas lokālo hiperbāro oksigenāciju jeb skābekļa terapiju. Iespēju daudz, tikai vajag tās izmantot. Diemžēl daudzi pacienti negrib ārstēties un gadiem staigā no viena ārsta

Kad jānododas pie ārsta:

- ✓ ja uz apakšstilba parādās sāpīga čūla, kas nesadzīst mēneša laikā;
- ✓ ja apakšstilbi kļūst tumšāki, mainās to krāsa;
- ✓ ja uz ādas parādās plankumi, zilumi, tā kļūst spīdīga, plāna;
- ✓ ja kāju ikrus bieži rauj krampji;
- ✓ ja palielinās kāju tūska, ikrus jūtams smagums, niez apakšstilbi.

pie otra, cerot, ka beidzot kāds izvilks no galda atvilktnes brīnumziedi. Tādas nav!

Riska grupā ir cilvēki, kas slimo ar vēnu varikozu vai cukura diabētu. Vēnu problēmas bieži ir iedzimtas: ja tās bijušas vienam no vecākiem, ir 50% varbūtība, ka

tās būs arī bērniem; ja abiem vecākiem, tad saslimšanas risks draud jau 80% pēcnācēju. Trofiskās čūlas biežāk piemeklē vecākus cilvēkus pēc 50 gadiem, īpaši sievietes. Ļoti jāuzmanās grūtniecēm.

«Ceļvedis Veselībai»

“Ceiruleits” Vidusjūras pērlē – Sardinijā

Laika posmā no 25. jūlija līdz 6. augustam Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopas “Ceiruleits” vecākā grupa bija uzaicināta piedalīties starptautiskajā folkloras festivālā Ballus, kurš notika Itālijai piederošajā salā — Sardinijā. Festivālā piedalījās pašmāju grupas un 14 ārvalstu grupas no Meksikas, Vācijas, Čehijas, Igaunijas, Paragvajes, Austrijas, Serbijas, Polijas, Kotdivuāras, Beļģijas, Ungārijas, Alžīrijas, Taivānas un Latvijas. Par ceļojumu stāsta folkloras kopas “Ceiruleits” vadītāja Anna Kārkle.

Lai nokļūtu galapunktā – Sardinijas pilsētā Utā, ceļā nācās pavadīt gandrīz divas diennaktis. Festivāla noteikumos bija paredzēts, ka visām Eiropas grupām jāierodas ar savu transportu, jo salā irēt autobusu esot ļoti dārgi. Sardinija – otra lielākā Vidusjūras sala, kuras teritorija ir trīs reizes mazāka nekā Latvija: 24 000 kvadrātkilometru pret mūsu Latvijas 64 000 kvadrātkilometru. Savu nosaukumu Sardinija ieguvusi no grieķu vārda “sandaliotis”. Leģenda vēsta, ka tieši šeit Radītājs, nokāpjot uz zemes, atstāja savu pēdas nospiedumu. Senajiem grieķiem šīs salas forma atgādināja sandali, tāpēc kādreiz to tā arī sauca — Sandalīa.

Sardinija ir ar ļoti senu vēsturi. Šī ir vienīgā vieta pasaulē, kur dzīvojuši Nuragi civilizācija, kas salā apmetusies 1800 – 500 g. p.m.ē. Nuragi ir smagu akmeņu konusveida konstrukcijas ar ļoti šaurām un zemām ejām, kas tika veidotas vietās, kur atradās svētais ūdens. Tieši šādās celtnēs apmetās senās sardu ciltis. Šie cietokšņi un sargtorņi atrodas šeit jau vairāk kā 25 gadsimtus. Nuragi izcelsmes noslēpums līdz šim nav atšifrēts. Dažas no Nuragi konstrukcijām, no attāluma redzējām arī mēs.

Sardinija ir autonomas reģions. Sala iedalās astoņos reģionos un katrā no tiem ir savs sardu dialekts.

Festivālu organizēja Utas Tūrisma asociācija Pro Loco. Tas notika jau trīspadsmito reizi. Grupas festivālam tika atlasītas konkursa kārtībā, no 80 grupām tika izraudzītas 15. Mums bija prieks, ka varējām būt šī festivāla dalībnieki. Liels paldies jāsaka festivāla direktoram Ramano Massa un brīvprātīgajiem no vietējās folkloras grupas “Pro Loco Uta”.

Festivāla norises bija veiksmīgi saplānotas. No rīta līdz pēcpusdienai baudījām skaistākās Sardinijas pludmales — Norā, Portoscuso, Maddalena, Costa Rei, Capo Spartivento, Putzu Idu un Portopino.

Sardinijas krasta līnija ir 1840 kilometrus gara ar klinšu alām, koraļļiem un tirkīzīlu ūdeni. Savdabīgi un dažādi ir jūras krasti, — sākot no baltām kāpām un līdz nām smilšu pludmalēm, līdz pat milzīgām stāvām kraujām, kuras apskalo spēcīgi viļņi.

Gandrīz katru vakaru pulksten 21.30 notika koncerti dažādās pilsētās — Barali, Perdasdefogu, Villaspeciosa, Costa Rei, Sestu un Milis. Festivāla laikā salu izbraukājam krustu šķērsu. Pābraucienos varējām vērot brīnišķīgo salas dabu. Caur autobusa logu redzējām savvaļas zirgus, kuru priekšteči nāk no Nuragi laikmeta. Tā ir vienīgā vieta visā Eiropā, kur vēl var saņemt šos dzīvniekus. Milzīgas palmas un kaktusi, vinogulāju dārzi,

arbūzi un melones, apelsīnkoki un citroni, plūmes un bumbieri, vīģes un mandeļi, ļoti daudz tomātu. Kalnu masīvi veido elpu aizraujošas ainavas, brīžiem liekas, ka atrodies starp milzu kanjoniem. Saules izdedzināta zāle, akmeņu vai opunciju žogi, piena aitu bari, baltas un brūnpelekas govīs, retāk zirgi – tāda ir Sardinijas ainava. Šī sala nekad nebeidz dziedēt, – vieniem ziediem pāri vijas jau nākošie. Pat vissaušākajā vasaras sezonā, kad visa zeme liekas pārkalts un dzeltena, var atrast spilgtos oliandra ziedus – baltus, sarkanus un rozā. Acu skatienu piesaista spilgtās bugenvilijas. Mums sanāca Sardinijā ciemoties viskarstākajā laikā, kad termometra stabiņš pacēlās no +35 °C līdz +41 °C.

Viena diena bija paredzēta ekskursijai uz Sardinijas galvaspilsētu Kaljāri (Cagliari), kas atrodas salas dienvidos. Tā ir viena no visskaistākajām Itālijas pilsētām. Lai cik divaini tas arī nebūtu, Sardinija ir senāka par Romu. Vēsturiski visaišķīvākā ir Castello daļa, kas tika celta 13. gadsimtā un joprojām ļoti labi saglabājusies. Tā valdzina iebraucējus ar dažāda rakstura monumentiem, kā, piemēram, Bastione di Saint Remy. Mūs priecēja vecpilsētas noslēpumainās ieliņas, kuras pieskandinājām ar latviešu tautasdziesmām, pār galvām lidojošie rozā flamingi, pludmale, milzīgie gumijkoki un kaktusi, gigantiskie agavju ziedi.

Kā jau visos festivālos, bija arī pieņemšana pie vietējā Utas mēra. Visas dāvanas, kuras saņēmām festivālā, bija darinātas no korķa koka. Uzstājāmies arī veco ļaužu mājā. Vairākas reizes devāmies gājienā kopā ar citām festivāla grupām, lai tādējādi reklamētu festivālu un vietējos aicinātu uz vakara koncertiem.

Viena no festivāla dienām bija veltīta kulinārijas mantojumam. Savu tradicionālo virtuvi demonstrēja Taivāna, Igaunija, Latvija, Vācija, Paragvaja un Čehija. Daudzus produktus nācās vest no Latvijas, bet lielākā daļa tika iepirkta Utas lielveikalā. Latvijai bija vislabākais stends! Galdā cēlām rudzu maizi, medu, sieru, samogonku, cepumus ar ķimeņiem, lauku speķi, miežu biezu trū ar gaļu, triju veidu salātus un zupu. Latvijas galdam bija ļoti liela piekrišana. Paragvajiēši un taivānieši nebeidza slavēt mūsu dzērveņu morsu. Īpašu atzinību izpelnījās galvenā saimniece Helēna Ērgle.

Paralēli tradicionālajai virtuvei notika arī nacionālo deju meistardarbnīcas. Katra grupa 15 minūtes skatītājiem mācīja savas valsts dejas. Bija neparasti jaukas izjūtas, kad pilns laukums dejojā izpildīja latviešu dančus.

Pats iespaidīgākais bija gājieni uz festivāla noslēguma vietu Svētās Marijas laukumā (Piazza Santa Maria), kur atrodas svēt-

● Folkloras kopa “Ceiruleits” atmiņai fotografējās ar citu valstu pārstāvjiem.

● Sardinijas pludmales sajūsmiņāja ar savu plašo liedagu un silto ūdeni.

nica Santa Maria di UTA. Tas sākās no Piazza S'Olivari un vijās pa Utas ielām. Gājiena laikā savas tradīcijas rādīja ārvalstu un reģionālās grupas, tika izrādītas arī vietējās karnevāla tradīcijas. Īpaši aizkustinoša bija noslēguma ceremonija, kad uz skatuves tika iznesti visu valstu karogi un atskaņotas dalībvalstu himnas. Mēs piecēlāmies kājas pie galdīņiem un dziedājām. Visi apkārtējie mums aplaudēja. Katra valsts piecu minūšu programmā izdejoja savus deju rakstus. Tad sekoja ballīte līdz pašam rītam.

Festivāla laikā ieguvām daudz jaunu draugu. Čehi mums uz koncertiem vienmēr aizdeva savu kontrabasu, jo mūsu mazajos busiņos nekādi šo milzi nevarējām dabūt iekšā. Mēs savukārt izlidzējām igauņiem. Kad viņi nevarēja atskaņot deju ierakstus, mūsu kapela viņiem uzspēlēja polku. Festivāli un svētki Sardinijā praktiski ir visu gadu.

Ceļojot pa vairākām pilsētām, baudījām arī viņu nacionālo virtuvi. Tiesa, kas tiesa – makaroni jeb kā viņi saka “pasta” bija vienmēr. Daži pamanījās izbaidīt jūras veltes – astonkājus, midijas, kalmārus, lielās un mazās garneles, tunci un daudz ko citu. Pa-

garšojām arī sardu nacionālo ēdienu *culurgionis*. Tas ir miklas izstrādājums – pildīts ar kartupeli, sieru un piparmētru. To pasniedz kopā ar ragu mērci. Sardinijā ļoti iecienīti ir artišoki. Milzum daudz tomātu, kurus ēdām ar lielu baudu! Mums bija iespēja vērot, kā tiek gatavota pasta un kā ar elektriskā zāģa palīdzību tiek sadalīts aitas cepetis. Pēdējā festivāla dienā katrs saņēmām milzīgu picu. Tik lielu, ka pietika paēst un vēl paņemt mājupceļam līdzī. Jā, Sardinijas picas ir īpašas!

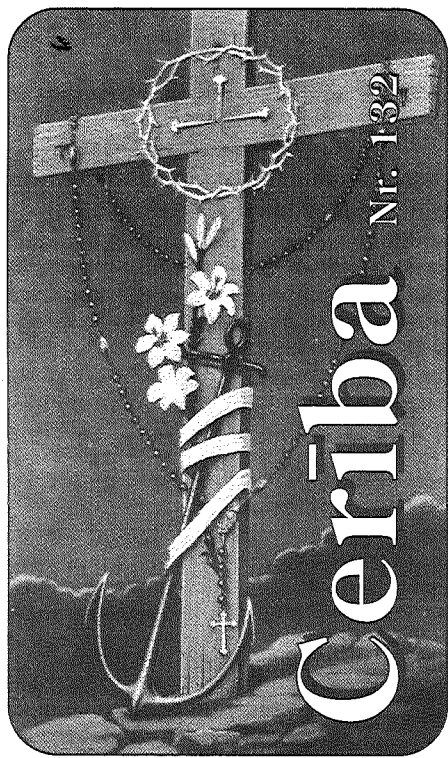
Mums bija iespēja nogaršot arī dažādus Sardinijas saldumus. Pēc uzstāšanās Barrali pilsētiņā saņēmām milzīgu saldumu grozu.

Katram, kurš pabijis Sardinijā, der zināt, ka te tiek ražots slavētais aitu siers “Fiore sarđo” /Sardinijas zieds/, kas ir viens no imitējamākajiem sieriem pasaulē (to pakalparina gan Amerikā, gan Kanādā, gan Japānā, gan Eiropā). Sardinijā liela nozīme ir tradicionālajai jēru audzēšanai, olīvu audzēšanai un vīna darišanai. Vīni šeit ir dažādi, taču vieni no labākajiem tiek uzskatīti Argiolas ražotie vīni.

Sardi ir kolosāli cilvēki – atvērta, laipni, smejoši, ar siltu sirdi. Tie bieži mēdz dzīt jokus. Tāda ir viņu mentalitāte, tāpēc viņi vienmēr pret visiem izturas laipni un sirsnīgi. Te būtu jāpiemin vietējā autobusa šoferītis, gids, tulks, diskžokejs – Marčelo. Unikāls cilvēks, kurš dāvanā no mums saņēma latviešu rakstainos cimdus. Visu festivāla laiku mūs uzraudzīja Tikumības policija.

Sardinijā mēs ieraudzījām civilizācijas neskartus paradīzes stūrīšus, baltas smilšu pludmales, nelielus klinšainus līčus, plašas kalnu ainavas, izbaudījām Vidusjūras tradicionālos ēdienus, iepazīnām dažādu kultūru daudzveidību un izbaudījām istu dienvīdu eksotiku. Gandrīz divas nedēļas ļāvāmies Sardinijas zilo krastu vilinājumam! Kristāldzidrā piekraste, sāļais jūras gaiss, Vidusjūras saule, eksotiskā daba... mums paliks ilgi atmiņā. Tāpēc droši varam teikt, ka Sardinija ir ista Vidusjūras pērlē!

Priekšā mums vēl bija gandrīz 3000 km garš atpakaļceļš, tāpēc nolēmām vēl iegriezties Romā un Vatikānā. Ceļš bija garš, bet tomēr tas bija to vērts!

Aglonas Dievmāti svētkos pagodināja desmitiem tūkstošu ticīgo

● Svētku galvenajā svētajā Misē sprediķi teic Rīgas arhibīskaps, metropolīts Zbignevs Stankevičs (no kreisās). Piedalās (no kreisās) diakons Kārlis Miķelsons, bīskaps Antons Justs, emerītus, Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis, kardināls Jānis Pujats, apustuliskais nuncijs Baltijas valstīs Luidži Bonaci, Jelgavas diecēzes bīskaps Edvards Pavlovskis, pāvesta nominētais jaunais Liepājas bīskaps Viktors Stulpins.

Vakara lūgšana

Kungs, mēs pateicamies Tev par svēto Baznīcu, mūsu ticības Māti, un lūdzam svētību pāvestam, visiem bīskapiem, priesteriem un diakoniem, un visiem, kas no sirds Tev kalpo un sludina Tavu vārdu. Svēti viņus un palīdzi viņu kalpojumā — mēs Tevi lūdzam, Kungs!

Mēs lūdzam par Baznīcu visā pasaulē un par Baznīcu Latvijā. Lai ikviens draudze ir vieta, kur valda nevis pasaules, bet Tavas valstības kārtība: savstarpēja brāļu mīlestība, cieņa, izpalīdzība un ticības pilnas lūgšanas gars. Mēs Tevi lūdzam, Kungs!

Mēs lūdzam par visiem priesteriem un draudžu ganiem. Pateicībā par ikvienu no viņiem mēs lūdzam Tavu svētību. Lai viņi ar nedalītu sirdi kalpo Tavas valstības sludināšanai. Apdāvē viņus ar visām nepieciešamajām žēlastībām, lai viņi ir piepildīti un gandarīti savā kalpojumā. Mēs Tevi lūdzam, Kungs!

Mēs lūdzam īpaši par tiem garīdzniekiem, kas piedzīvo pārbaudījumus un grūtības, par tiem, kas ir noguruši vai zaudējuši kalpošanas degsmi, — Kungs, atjauno viņos pārliecību par Tavu tuvumu un mīlestību, atjauno viņos prieku būt Tavim kalpiem un draugiem. Mēs Tevi lūdzam, Kungs!

Paldies par labo saprašanos starp dažādu konfesiju kristiešiem Latvijā. Mēs no sirds lūdzam — lai turpinās ceļš uz kristiešu vienotību. Lai ir viens ganāmpulks un viens Gans. Lai tiek atrisināti strīdi par Baznīcas mācību, lai tiek piedotas pagātnes kļūdas un Tavu bērnu vidū lai valda mīlestība, kas būtu liecība pasaulei par Tevi. Mēs Tevi lūdzam, Kungs!

Svētā Meinarda, Latvijas apustuļa, svētkos mēs Tevi lūdzam: Dievs, svēti Latviju! Amen.

Ar dziļu savijojumu ticīgo sirdīs, ar mīlestības vārdiem Dievmātei, ar pateicību organizatoriem un visiem pārējiem, kas rūpējās par ikgadējo Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētku norisi 11. — 15. augustā Aglonā, aizvadīta augusta trešā nedēļa. Kā ikreiz, arī šogad svētkos bija plaša programma visām sabiedrības grupām — bērniem, jauniešiem, laulātajiem, slimniekiem, svētcelniekiem un visiem kopā. Jo īpaši vienojošs bija 14. augusts, kad desmiti tūkstoši iedzīvotāju no Latgales, Latvijas un pat no tālām zemēm pulcējās uz Krustaceļu, tāpat arī 15. augusts, kad galvenās svētas Mises laikā Jaunavas Marijas godinātajiem pievienojās Valsts prezidents Andris Bērziņš, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, tieslietu ministrs Jānis Bordāns, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, kurai bīskaps Jānis Bulis izteica pateicību par sakrālā kultūras projekta atbalstu. Svētkos piedalījās arī pašvaldību vadītāji un novadu delegācijas, kas 15. augustā gāja Euharistikajā procesijā ar savu pašvaldību karogiem.

Aglonas svētku programma aizsākās ar slimniekiem veltītu dienu 11. augustā. 12. augustā dienas Svētās Mises laikā savus laulības solījumus varēja atjaunot ģimenes. 13. augusts bija veltīts padomju laika represiju moku ceļu izģājušajam bīskapam Boļeslavam Sloškānam, kuram 31. augustā atzīmējama 120 gadu jubileja. Šogad 22.

janvārī apritēja 80. gadadiena kopš bīskapa atbrīvošanas. Bet pirms 20 gadiem, 10. oktobrī, bīskaps, kura mūža pēdējie gadi aizritēja Beļģijā, kur viņu arī apglabāja, tika pārapbedīts Aglonā. Arī 14. augusta vakarā tautas Krustaceļu meditācijās Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis runāja par bīskapa Boļeslava Sloškāna mūžu, par mokām, ko viņš izcietā staļinskā režīma cietumos un noietnēs, pie tam — notiesāts bez vainas. Gandrīz vai ikvienam, kas piedalījās Krustaceļā, šie vārdi iegūla dziļi sirdī, jo reti kurā ģimenē nav saglabājušās līdzīgas atmiņas par padomju laikā piedzīvotajām represijām. Kā vienmēr, arī šoreiz Krustaceļa gājiena priekšgalā bija zemessargi, kas nesa smago krustu, simbolizējot to krustu, pie kura mira Pestītājs.

14. augustā vakara svēto Misi celebrēja kardināls Jānis Pujats, bet purnakts svēto Misi — Jelgavas bīskaps Edvards Pavlovskis.

Aglonas svētkus kā ik gadus apmeklēja apustuliskais nuncijs Baltijas valstīs Luidži Bonaci, kurš 14. augustā vadīja svēto Misi svētcelniekiem. Uzrunājot svētcelnieku grupas, kas kājām bija gājušas uz Aglonu no tuvām un tālām vietām, Luidži Bonaci teica, ka Jēzus ir ceļš, patiesība un dzīvība. Arī svētcelņojumā visi iet uz mērķi. Bet kā iet to ceļu, kas ir Jēzus? Ir jāmacās palauties uz Dievu un dzīvot iekšējā mierā, neuztraucoties par to, kas notiks rīt, teica nuncijs. Ļoti svarīgi ir mācīties piedot, jo Jēzus pats piedeva un aicināja piedot arī citus. Tās ir divas īpašības, kas raksturo Kristus iekšējo dzīvi un Viņa vienotību ar Dieva Jēru.

Tāpat Luidži Bonaci, atsaucoties uz svētajā Jeronīma vārdiem «Kas nepazīst Evanģēliju, tas nepazīst Kristu,» aicināja svētcelniekus lasīt Svētos Rakstus. Pazīt Kristu nozīmē sekot Viņam konkrētā veidā, piemēram, mācoties no Viņa dzīvot sirsnībā, palaujoties uz Dievu Tēvu un īstenojot piedošanas garu.

Svētku galvenajā svētajā Misē 15. augustā Rīgas arhibīskaps metropolīts Zbignevs Stankevičs aicināja pārdomāt to, kas ir debesis, kurās Jaunava Marija tika uzņemta ar miesu un dvēseli. Atsaucoties uz Jauno Derību, arhibīskaps debesis raksturoja ar saprotamiem tēliem, kā mājoklis, svinīgs dievkalpojums, tronis, jauna pilsēta. «Uz ko šie tēli vedina? Mājoklis simbolizē siltumu, drošības sajūtu, iespēju atpūsties un būt starp savējiem. Dievkalpojums asociējas ar Dieva tuvumu, īpaši intensīvu klātbūtni un darbību. Tronis apzīmē līdzdalību Dieva autoritātē un varas pilnībā (...) debesis ir kaut kas tuvs un labs, vēlamus un prieku nesošs, un tieši Dieva klātbūtne ir laimes avots,» teica arhibīskaps. Viņš arī piebilda, ka «krēslus Debesīs dalīs, nevis izejot no partejiskās piederības vai nopelnītās naudas, bet gan no dzīves laikā izrādītās mīlestības un ieguldītajām pūlēm patiesības meklējumos».

● Arhibīskaps, metropolīts Zbignevs Stankevičs Svētās Mises laikā sniedz miera sveiciumu Valsts prezidentam Andrim Bērziņam un pārējiem augstajiem viesiem. No kreisās — tieslietu ministrs Jānis Bordāns, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis. Foto: G. Vilcāns

Vēršoties pie māksliniekiem un radošās inteliģences, Zbignevs Stankevičs aicināja viņus savā daiļradē meklēt un attēlot debusu atblāzmu, mudināja cilvēkus īstenot tādas aktivitātes, kas saistītas ar žēlsirdības atblāzmu, nesavtīgo sociālo darbu un mecenātismu.

14. augustā bazilikas kriptā notika «Kathēze Aglonā», kur ikviens varēja klausīties, jautāt, diskutēt un lūgties kopā ar Rīgas Augstāko reliģijas zinātņu institūtu (RARZI) pārstāvjiem. Bērniem un jauniešiem notika Euharistijas skola kopā ar Rīgas katoļu ģimnāzijas un RARZI darbiniekiem. Vakara kriptā varēja noklausīties Pasaules jauniešu dienu Brazīlijā dalībnieku liecības.

Visu svētku laikā Kustības «Dzīvības straumes» teltī varēja parakstīt Eiropas Pilsoņu iniciatīvu «Viens no mums», kuras mērķis ir ierosināt noteikt ES likumdošanā aizliegumu no ES fondiem līdzfinansēt darbības, kuru īstenošana prasa cilvēka embriju iznīcināšanu. Šo iniciatīvu aicina atbalstīt Rīgas arhibīskaps — metropolīts Zbignevs Stankevičs.

Kopumā šogad Aglonā bija ieradusās 42 svētcelnieku grupas, kurās ceļu uz svētvietu mēroja apmēram 2500 svētcelnieku. Jaunākajam no viņiem bija vien divi mēneši, bet vecākajām — 87 gadi. Vistālāko ceļu — 600 kilometrus — bija veikusi velosipēdistu grupa no Kolkas.

Kā ik gadus, arī šoreiz par kārtību rūpējās policija un zemessardze, svētku dalībniekus iepriecināja skaistie kora dziedājumi un arī Suiņu sievu līdzdalība, ziedu kārtojumi. Šogad Aglonas svētku dievkalpojumu translēja arī Latgales radio.

□□□
No Rīgas arhibīskapa — metropolīta Zbigneva Stankeviča uzrunas Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos Aglonā

«Mēs esam ieradusies no visām mūsu Latvijas malām, daudzi pat no ārzemēm. Kāpēc? Lai pateiktos Dievam, lai izteiktu

Viņam savu prieku un mīlestību. Bet ikvienam ir arī sava rūpju nasta, savs dzīves krusts. Kādam tās ir grūtības darbā, citam rūpes par bērniem svešumā, kādu varbūt nomāc dzīvesbiedra alkoholisms vai bērnu narkotiku atkarība. Bet varbūt kāds ir pilns neziņas, ko iesākt ar savu dzīvi, kā to profesionāli virzīt, kur pelnīt iztikai, kā atrast dzīvesdraugu. Daudziem ir veselības problēmas. Ir ģimenes, kas ilgojas ieņemt bērniņu un nevar. Cik daudziem sāp sirds par piedzīvoto netaisnību! Vēl un vēl, daudz dažādas rūpes un nastas. Un tās visas mēs esam atnesuši uz Aglonu, mūsu Dzimtenes garīgo sirdi. Caur Dievmātes rokām un aizbildniecību mēs gribam tās atvērt Visvarenā, žēlsirdīgā un mīlošā Dieva klātbūtnei. Ar pilnu pārliecību gribu jums pateikt, ka šī nasta var tikt pārveidota, pārvērsta par Dieva klātbūtnes un svētības vietu. Dievs zina mūsu vajadzības. Šajos svētkos viņš vēlas pietuvoties ikvienam un atjaunot mūsu sirdīs cerību un prieku. Es aicinu atvērties uz Viņa klātbūtni, kas šodien īpaši veidā izpaužas caur Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētku vēstījumu.»

«Debesīs uzņemšana parāda, ka Dieva plāns aptver visu cilvēku kopumā, ne tikai viņa dvēseli. Tāpēc arī Baznīcas mācība neaprobežojas vienīgi ar cilvēka dvēseli. Jautājumi, kuri saistās ar cilvēka miesu, emocionālo un psihisko sfēru, arī ir ļoti būtiski mūžības perspektīvā, šeit nekas nav mazsvarīgs. Tāpēc cīņa par cilvēka atbrīvošanu no jebkādam atkarībām šajās jomās jau nes sevī pestīšanas blāzmu.

Kādas ir šīs atkarības, kas laupa mums brīvību un attālina debesis? Tā var būt smēķēšana, dzeršana, narkotikas, azarta spēles, alkātība, varaskāre vai nešķīstība. Ne veltītaču pastāv vesela pornogrāfijas un erotikas industrija. Atkarības cilvēkam laupa brīvību un to degradē, izposta valsti un ģimeni. Atkarības rašanās cēlonis ir iekšējs tukšums, kuru ir vēlme kaut kā aizpildīt. Atkarība ir neizdevies laimes meklēšanas mēģinājums.»

DIEVS VIENMĒR UN VISUR UZKLAUSA VISU LŪGŠANAS.

Vēsturiskas ziņas par svētdienas svinēšanu

● „Tev būs svēto dienu svētīt!” (trešais Dieva bauslis).

Kā saule pie debesīm ir zvaigžņu karaliene un vadītāja, tā katru Baznīcas gada nedēļu ievada Kunga diena – svētdiena.

Sinaja kalnā Dievs caur Mozu izraēliešiem deva pavēli: „Atceries, ka tu svētītu sabatu!”

Ar to bija izteikts Dieva aicinājums – Viņa dienu svētīt. Sabata miera likums pie jūdiem bija ļoti stingrs. Apzinātus un tišus sabata miera likumu pārkāpējus sodīja ar nāvi (II Moz. 31,14 un 35,2) un nomētāja ar akmeņiem (Num. 15,32). Tāpat nedrīkstēja pat aizdedzināt uguni un kaut ko vārtīt (II Moz. 35,3). Tādēļ visu nepieciešamo ēdienu sabata dienai vajadzēja darīt sabatā, un atkal katram no tiem ir savi paveidi. Šie galvenie darbi pa lielāku daļu, protams, ir smagi fiziski darbi: sēšana, aršana, pļaušana, kūlīšu siešana, kulšana, bet arī ļoti nenozīmīgi, piem., siet vai atrāstīt mezglu, šūt divus dūrienus, uzrakstīt divus burtus, izdzēst uguni (Kir-

chen Lexikon, III, 231. Lpp.). No tā izriet, ka Dievs sabata svētdienai uzskata par ļoti svarīgu un tādēļ atkārtoti un pasvītroti gribēja piekandināt. Bez tam Talmūdā (rabīnu rakstniecības pamata piemineklis; tur ietilpst reliģiski tiesiskās normas un viss, ko ebreju zinātnieki rakstījuši no 300. g. pirms Kristus un līdz 500. gadam pēc Kristus) atpūta no visiem darbiem tiek uzskatīta par negatīvu sabata svētdienai, bet kā pozitīvais tiek apzīmēts Likuma lasīšanu, ko uzskata par Mozus dotu saistošu priekšrakstu.

Izraēlim sabata diena bija priekā diena (Iz. 58,13), jo atcerējās pasaules radīšanas pabeigšanu.

Jūdi apvilka savas svētku drānas, ieturēja priecīgā noskaņā maltīti (Lk. 14,1). Sabatā nekad negavēja (Jud. 8,6).

No apustuļu laikiem sabata svinēšanas ietī stājās pirmās nedēļas dienas svinēšana, ko Baznīcas kalendārā apzīmē latīņu valodā „Dominica” – Kunga diena.

Nav zināms, vai „Kunga diena” bija pašā sākumā vai arī Konstantīns Lielais šo dienu, kuru jūdi dēvēja par pirmo, bet grieķi veltīja saulei, nosaucis par „Kunga dienu”.

Mocekļa Svētā Justina aizstāvēšanās rakstos un Tertuliāna darbos, acīmredzot pieskaņojoties pagānu izpratnei, atrodams

nosaukums „saules diena”, kas atbilst tagadējam svētdienas nosaukumam vācu valodā – Sonntag (svētdiena).

Ka „Kunga dienas” nosaukums ir apustuliskas izcelsmes, šaubu nav. Tas nozīmē Jēzus augšāmcelšanās piemiņas dienu. Uz to norāda sekojošas vietas Sv. Rakstos.

1. „Pirmajā nedēļas dienā, kad bijām sanākuši maizi lauzt, Pāvils, gribēdams nākošajā dienā doties ceļā, runāja uz tiem, un viņa runa ielga līdz pusnaktij” (Ap. d. 20,7).

2. Svētais Pāvils I vēstulē kōrintiešiem raksta:

„Ikkatrā pirmajā nedēļas dienā lai ikviens, cik bijis iespējams atlicināt, tur gatavībā, ka dāvanas nav jālasa tikai tad, kad es nākšu” (I Kor. 16,2).

3. Ka pirmkristieši svinējuši svētdienu, mums pastāsta mocekļis Svētais Justins (mir. 166.g.) šādiem vārdiem: „Saules vārdā nosauktajā dienā sapulcējās visi, kas atradās pilsētās vai uz laukiem vienviet, kur tad tika lasīti priekšā Apustuļu raksti. Tad, ja priekšā lasītājs bija pabeidzis, priekšsēdētājs turēja runu, kurā pārliecinoši atgādināja atcerēties šo skaisto mācību (sprediķis). Pēc tam visi kopā pieejamies un noturam lūgšanu. Pēc lūgšanas no-beigšanas tiek atnesta maize un vīns (upurēšana). Priekšsēdētājs

izsaka un lūdz pateikdamies, bet tauta pievienojas, sacīdama: Amen. Prefācija. Tad seko Konsekrācija un Komūnija”.

Mēs svētdienās rīkojam visu ticīgo kopējas sanāksmes, jo tā ir pirmā diena, kurā Dievs radīja pasauli un Jēzus Kristus tanī pašā dienā augšāmcelās no miroņiem.

4. „12 apustuļu mācībā” kādā I vai II gs. sacerētājā rakstā par svētdienas svinēšanu tiek minēts sekojošais:

„Svētdien sanākat kopā, lauziet maizi, izteikdami pateicību, kad jūs savus grēkus esat izsūdzējuši, lai jūs upuris būtu tīrs. Bet ikkatrs, kam ar savu draugu būtu strīds, vispirms izlīgst ar draugu un tad nāk upurēt. Jo tā saka Kunga vārds: Visur un visos laikos lai man tiktu salikts tīrs upuris, jo es esmu liels Kēniņš, saka Kungs, un mans vārds ir brīnumains starp tautām.”

Baznīca vienmēr ir turējusies, lai ticīgie stingri ievērotu likumu par svētdienas svinēšanu. 585. gadā koncils Francijā bargi nosoda svētdienas nesvētīšanu un piekrodina no sestdienas uz svētdienu sagaidīt Kunga dienu ar lūgšanām un dievbijīgu sagatavošanos.

Arī pasaulīgi priekšraksti piekrodina svētdienas svinēšanu. Jau Konstantīns Lielais mēģināja iespējami veicināt svētdienas svinē-

šanu. Viņš atbrīvoja kareivjus svētdienās no armijas dienesta, lai viņi varētu apmeklēt dievkalpojumus un noliedza šinīs dienās noturēt tiesas sēdes. Viņš arī izsludināja svētdienas mieru visā valstī.

Valentīniāns II aizliedza šai dienā spēles cirkos un dažādus teātra uzvedumus.

Kārlis Lielais uzlika naudas sodu tiem, kas svētdienās un svētku dienās noturēja pasaulīgas sanāksmes.

Ungārijā karalis Stefans 1060. gadā izdeva likumu, pēc kura tiem, kas svētdienās nevēģīgi izturējās pret Svēto Misi un dievkalpojumiem, jānogriež mati, lai pēc kailās galvas katrs pazītu svētdienas nesvētītājus.

Senie likumi noteica, ka rūpniecībā nodarbināti strādnieki nevar būt piespiesti strādāt svētdienās, bet tirgotavas galvenā dievkalpojuma laikā slēdzamas.

Mūdienās svētdiena ir pilnīgi zaudējusi savu garīgo nozīmi. Tāpēc Svētais bīskaps Vilhelms Keplers atgādina, ka kristīgā tauta, kurai vairs nav svētdienas, kuras robežās svētdienā manāmas pustukšas baznīcas, lai cik bagāta, slavena un augsti civilizēta tā būtu, tās garīgā un dvēseliskā dzīve atrodas zemu un neiet preti nekādai labākai nākotnei.

Pr. A.Budže

Ar vairākiem pasākumiem atzīmēs bīskapa Boļeslava Sloškāna 120. dzimšanas dienu

„Iesvētītu to vismazāko no šīs diecēzes, pēdējo no visiem, tādu, kurš varētu balstīties vienīgi uz Dievu, un tas esat Jūs,” savu izvēli par bīskapu iecelt Boļeslavu Sloškānu atklāja jezuītu tēvs francūzis Mišels d' Erbinji 1926. gadā. Tā aizsākās bīskapa — mocekļa Boļeslava Sloškāna „Hostia pro fratribus” — upuris par brāļiem.

Kopš padomju vara bija uzskūsi visiespaidīgāko reliģisko vajāšanu 1917. gadā, Krievijā bija vairāk mocekļu, nekā visā kristietības vēsturē. Baznīcu ne tikai vajāja, tai nebija tiesības par to runāt un tā pamatoti tika dēvēta par „klusējošo Baznīcu”. Necilvēcīgos apstākļos, būdams iekšēji gatavs mirt par Kristu, bīskaps tika spīdzināts 17 padomju cietumos, nežēlīgi sists, mocīts. Tas bija 20. gadsimta komunistiskā režīma mocekļības un vajāšanu ekumēnisms — ciešanas, kurās tika apvienoti jauni un veci, stipri un vāji, pareizticīgie un katoļi. Nemītiģi vēloties atgriezties savā Minskas un Mogiļevas diecēzē Baltkrievijā, bīskaps palika lūgšanā vienots ar vajāto Baznīcu, savas tautas un sev uzticētā „ganāmpulka” likteni.

Atzīmējot latviešu bīskapa Boļeslava Sloškāna 120. dzimšanas dienu, Latvijā un ārpus tās ir plānoti vairāki pasākumi:

✓ 13. augustā Aglonā notika bīskapa B.Sloškāna piemiņai veltīta dienas Sv. Mise,

✓ 25. augustā Stīnienes Romas katoļu baznīcā notiks bīskapa B.Sloškāna piemiņas plāksnes atklāšana.

Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskapa Jāņa Buļa vizitācijas laikā Stīnienes baznīcā atklās piemiņas plāksni bīskapam Boļeslavam Sloškānam, kurš piedzima 1893. gada 31. augustā Rēzeknes apriņķa Stīnienes pagasta „Tiltgalos” Bernada un Cecīlijas Sloškānu ģimenē.

✓ 3. oktobrī Rīgas Katoļu ģimnāzijas teritorijā — Boļeslava Sloškāna ielas atklāšana.

Pārdaugavā, Rīgas Katoļu ģimnāzijas tuvumā, iepretim Cigoriņu ielai ar piekļuvi no Torņkalna ielas, atklās bīskapa Boļeslava Sloškāna ielu. Šajā teritorijā bīskaps dzīvoja, uzturoties Latvijā. Pēc tam plānoti vairāki pasākumi Rīgas Katoļu ģimnāzijā.

● Bīskaps Boļeslavs Sloškāns.

✓ 4. oktobrī Rīgas Latviešu biedrībā — konference „Patiešība un Piedošana”.

„Latviešu tauta varēs pastāvēt vienīgi kā ticīga tauta ar augstu morāli, kāda bija mūsu tautai cauri gadu simtiem. Ne ienaidnieki iznīcina tautu, bet tauta pati sevi iznīcina, kad morāle pagrīkst,” rakstīja bīskaps. Lai ar dvēseles acīm un caur bīskapa dzīves prizmu saskatītu savu stāju kā tauta un sabiedrība un censtos noformulēt, kas veido mūsu nācīgas gara kodolu, notiks konference ar radošās inteliģences, vēsturnieku, ārvalstu un Latvijas garīdznieku dalību.

✓ 16. oktobrī Eiropas Parlamenta Briselē — filmas „Lūgšana krustā” pirmizrāde.

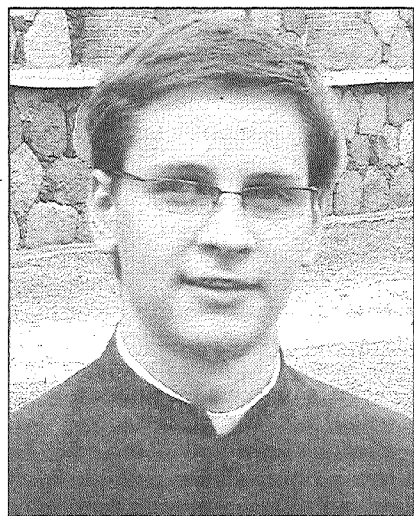
Filmā scenārija autore un režisore Dzidra Smiltēna sadarībā ar Latvijas Eiroparlamenta deputāti Sandru Kalnieti pirmo reizi Briselē izrādīs bīskapa dzīves stāstu pilnmetrāžas dokumentālajā filmā „Lūgšana krustā”.

LRKB IC

Priesteris no Latvijas kļūst par Svētā Krēsla diplomātu Ruandā

Katoliskās baznīcas kano-nisko tiesību doktors priesteris Antons Prikulis (attēlā), kurš 5. augustā svinēja savu 30. dzimšanas dienu, jau augusta otrajā pusē dosies uz Ruandu (Āfrikā), lai tur strādātu kā Svētā Krēsla diplomātiskā dienesta atašejs un palīdzētu nunci-jam, kurš kalpo šajā valstī.

Latgales priesteris Antons Prikulis šī gada 17. maijā Laterāna Pontifikālajā universitātē Romā aizstāvēja doktora disertāciju «Svētā Krēsla diplomātiskās attiecības ar Latviju no 1920. līdz 1940. gadam un attiecību atjaunošana 1991. gadā.» Parālēli studijām doktorantūrā Antons Prikulis Romā mācījās arī Pontifikālajā Ekleziālajā akadēmijā, kur tiek sagatavoti nākamie Svētā Krēsla diplomāti. Atašejs diplomātiskajā dienestā ir pirmā, zemākā pakāpe. Diplomātiskās attiecības Svētais Krēsls ar Ruandu nodibinājis 1964. gadā.

24. augusts — svētā apustuļa Bērtuļa diena

Svētais apustuļi Bērtulis vai citādi — Bartolomejs (latīniski Bartholomaeus) ir dzimis Kānā.

Viņš pirms iekļaušanās Kristus izraudzīto apustuļu skaitā ir saucies par Natanaelu. Uzzinājis no Filipa par sastapšanos ar Jēzu no Nazaretas, viņš teica: «Vai no Nazaretas var būt kas labs?» Jēzus, ieraudzījis Natanaelu, ir sacījis: «Lūk, kur patiesi izraēliešis, kurā nav viltības.» Vēl pēc dažiem Jēzus vārdiem Natanaels iesaucās: «Mācītāj, Tu esi Dieva dēls, Tu esi Izraēļa Kēniņš» (J 1,45 — 49).

Kristīgās mācības pretinieki apustulim Bērtulim dzīvam novīlkuši ādu. Viņa nomocītajai miesai miera vieta ir dota Romā, svētā Bērtuļa baznīcā.

PATIESI NESAVTĪGA RĪCĪBA NENĀK NO MANĪS, BET GAŅ NO DIEVA.

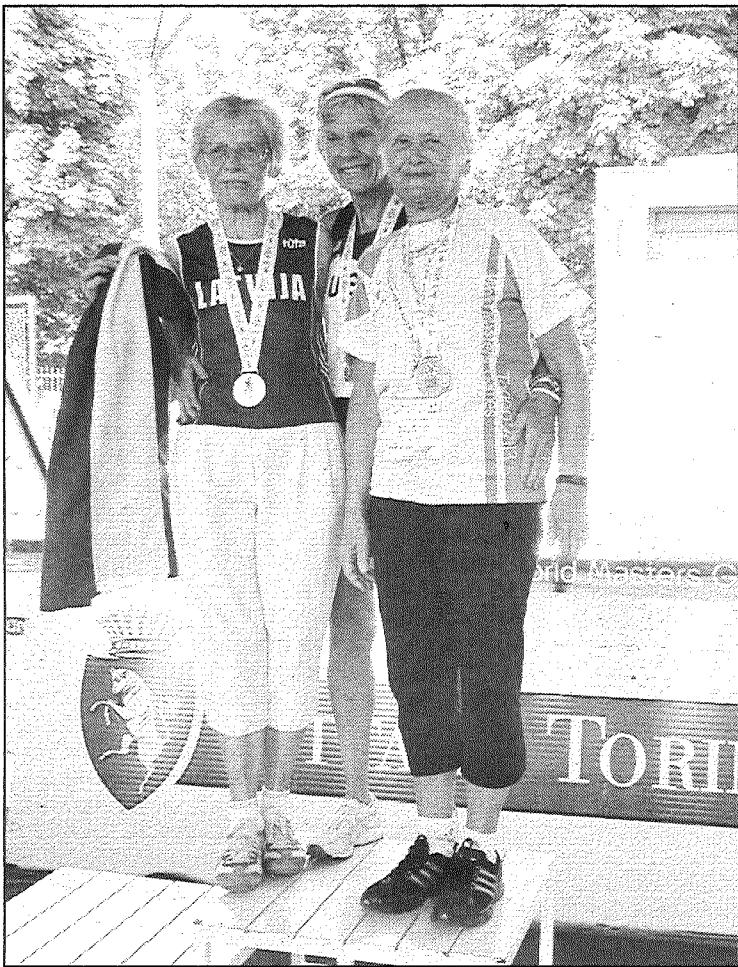
Pasaules senioru sporta spēles Turīnā

Pirmo reizi Livānu novada sportisti devās uz Pasaules senioru sporta spēlēm vieglatlētikā, kas šogad notika Turīnā, vienā no lielākajām Ziemeļtālijas pilsētām.

Mūsu profesionālā šoferīša Aivara Cīrša vadītajā autobusā 31. jūlijā pievakarē iesēdās septiņi vieglatlēti: Leontīne Vītola, Anna Ivbule, Gunārs Jānis Mikulis, Arvids Zeps, Vladimirs Poļakovs, Jurijs Jemeljanovs (Rēzekne) un šo rindu autore Māriete Vilcāne.

Braucām naktī un dienu, "pievarējām" 1400 kilometrus un nakšņojām Čehijā. No rīta atkal devāmies ceļā, lai pieveiktu vēl atlikušos 950 kilometrus. Turīnā iebraucām 2. augustā ap pusdienu laiku (gaisa temperatūra +36) un devāmies uz akreditāciju. Katrs dalībnieks tika nofotografēts un pēc divām minūtēm varēja saņemt akreditācijas zīmi, ar kuru, savukārt, vajadzēja saņemt organizatoru mugursomu, krekliņu, cepurīti, risus, kafiju un spēļu bukletus (dalības maksa bija 170 eiro). Uzrādot reģistrācijas zīmi, varēja saņemt brīvbiļeti pilsētas autobusā (biļete maksā nedaudz vairāk par diviem eiro) un metro. Un tad pirmais "pārsteigums". Pēc vieglatlētikas info pārstāvja ziņām nevaram saņemt numurus, jo to vēl neesot. Numurus varam saņemt stadionā, divas stundas pirms sacensību sākuma. Braucām uz stadionu, kurā noritēs sacensības. Tas nav tas slavenais olimpiskais stadions, kurā noritēja olimpiskās spēles (tagad stadions pieder futbolam, slavenajai "Juventus" futbola komandai, vieglatlētikas celiņu nemaz nav, stadionā zem tribīnēm ierīkots Olimpiskais muzejs). Numurus saņemam, iepazīnāties ar stadionu un Cool Rum (pulcēšanās vieta sacensībām, no kuras izved dalībniekus uz startu). Otrais pārsteigums, — sacensību programma tiek labota ne tik pa dienām, bet, kā izrādījās, arī pa stundām. Neliels haoss, neierasti, bet atbildīgie darbinieki nav savos uzdevumu augstumos. Dodamies uz viesnīcu un gatavojamies rītdienas startiem.

Pirmā sacensību diena, 3. augusta rīts, pulksten 6.45, dodamies uz stadionu. Man pulksten 8.15 pirmais starts 80 metru barjerskrējienā. Trešais pārsteigums. Izved mūsu septiņcīņnieču grupu uz startu. Startējam piecas dalībnieces, četras eiropietes un viena austrāliete. Iesildāmies uz barjerām un konstatējam, ka barjeru attālums ir par lielu. Īsi pirms starta izdodas iestāstīt tiesnešiem par kļūdu. Kļūda tiek novērsta. Starts. Uz liktenīgās ceturtais barjeras sajūtu asu durošu sāpi labajā augšstilbā, nevaru paspēt soli, kāja neklausā. Ar grūtībām finišēju. Skaidrs, tas ir finišs sacensībām un sezonai. Ceturtais pārsteigums, — finišā nav medicīnas personāla. Ar sāpošu kāju dodos uz augstlēcšanu, kura ir septiņcīņas otrā disciplīna. Man nepieciešams atteikt savu startu. Tā arī izdaru. Sportistes mudina meklēt medicīnisko palīdzību. Atrodu, piedāvā vest uz hospitāti. Atsakos un tad man iedod ledu

● Leontīne Vītola (pirmā no kreisās).

(efekts uz dažām minūtēm). Nekāda traumas vietas apskate nepieciešama. Pēc laika mani sektorā uzmeklē vēl kāds medicīnas darbinieks ar aukstuma smēri. Skumji, bet tas nu tā. Tad uz starta dodas Jurijs. Viņa disciplīna ir veseris. Izcīnīta sestā vieta ar rezultātu 37,97 metri.

Vēlā pēcpusdienā startē Anna lodes grūšanā. Ar rezultātu 7,76 metri izcīnā godpilno septīto vietu. Sagaidām Annu un dodamies uz atklāšanas parādi. Atklāšanas parādē visi dalībnieki stājas pa sporta veidiem. Parādes gājieni rit pa Turīnas vecpilsētas galveno ielu. Visi Latvijas sportisti ģērbti sarkanajos krekliņos un cepurītēs, kas piesaista citu valstu un skatītāju uzmanību. Mūs daudz fotografē un vēlas ar mums nofotografēties. Mūs ievēro. Taču par Latviju itāļi zina maz vai pat nav dzirdējuši. Dažiem Latvija asociējas ar Rīgu. Paldies Latvijas sporta veterānu savienībai un Daumantam Znatnajam par vienādiem formas tērpiem.

Parādē gūvām daudz pozitīvu emociju. Kamēr gājam parādē, Arvids startēja 2000 metru šķēršļu skrējienā un ar rezultātu 11:37,56 izcīnīja ceturto vietu (visu laiku labākā vieta starptautiskajos startos). Tādi ir pirmās dienas sasniegumi.

Sacensību otrā diena, 4. augusts, ir veiksmīga – divas sudraba medaļas. Gunārs Jānis izcīnā savu pirmo medaļu individuāli 5 kilometru soļošanā, rezultāts 37:08.48. Soļošanā tiesneši ir bargi. Tiesā visas neprecizitātes. Gunārs ļoti cenšas iet pareizi, un centieni attaisnojas, taču rezultāts nav tāds, uz kuru Gunārs cerēja. Tomēr ir medaļa un prieks par to. Tā bija Gunāra zvaigžņu stunda. Leontīne dodas 100 metru distancē – rezultāts 18,06. Sudrabs un Latvijas rekords. Uzvaru izcīnā kanādiete. Anna pirmo reizi starptautiskā mērogā met smagumu. Grūti tikt galā ar satraukumu. Pirmais me-

tiens padodas labs, taču uzkrīt uz sektora līnijas un tiesneši paceļ sarkano karodziņu. Otrā metienā izlido ārpus sektora. Trešais metiens, uz visu banku. Paātrinājums ir tik liels, ka nav iespējams noturēties sektorā. Pārdzīvojums, taču tā mēs krājam savu sacensību pieredzi.

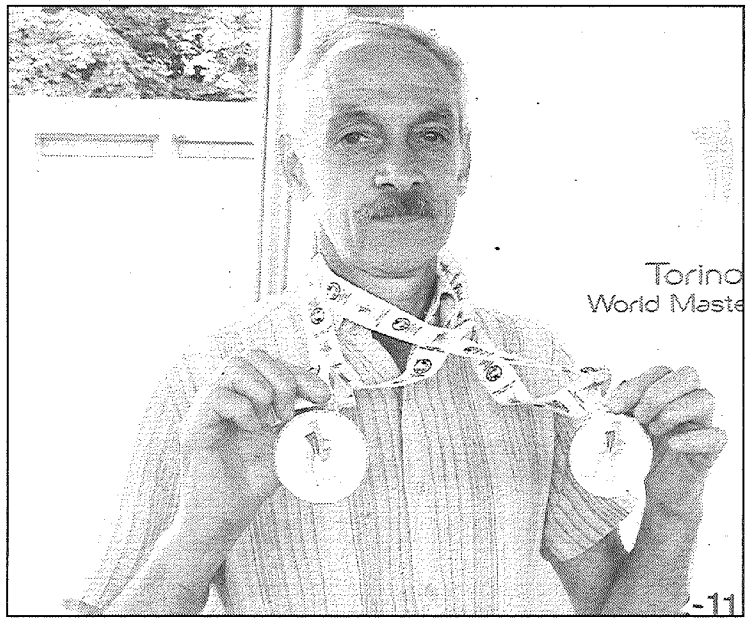
Sacensību trešā diena, 5. augusts. Sudrabs, Eiropas un Latvijas rekords Leontīnei 400 metru skrējienā ar rezultātu 1:24,39. Anna met šķēpu un ar rezultātu 14,87 izcīnā astoto vietu.

Ceturta diena, 6. augusts, sacensību brīvdiena. Turīna ir bagāta ar senatnīgo baroka stila arhitektūru un mākslu. Šeit atrodas otrs lielākais ēģiptiešu muzejs. Turīnas skatu tornis ir ekvivalents Eifeļa tornim. Vis-slavenākā no pilsētas svētajām relikvijām glabājas Turīnas katedrālē. Tas ir Turīnas liķauts, kurā pēc krustā sišanas ir ietīts Jēzus ķermenis. Ievēribas cieniņš ir kino muzejs un Olimpiskais sporta muzejs, pilsētas vēsturiskais centrs ar neskatītiem laukumiem, strūklakām un veikaliņiem, Valentino parks ar viduslaiku ciemu un pilim. Tas viss tika skatīts savām acīm.

Sacensību piektā diena, 7. augusts. Guvums – zelts un sudrabs. Izcili. Vladimirs ir pārāks par visiem konkurentiem augstlēkšanā. Viņa varējums ir 1,60 metri – Latvijas rekords. Otrās vietas ieguvējs kanādiets veica augstumu 1,54 metri un itālis ar rezultātu 1,45 ierindojās trešajā vietā. Arvids startē 5000 metru skrējienā un veselības problēmu dēļ izstājas. Vakarpusē dodamies uz Valentino parku, lai asistētu Gunāram Jānim 10 kilometru soļojumā. Distances aplis ir 2 kilometrus garš, un katram sportistam jāveic 5 apli stingru tiesnešu uzraudzībā. Gunārs saņem pirmo poželīmu cenšas ļoti pareizi soļot. Gunāra konkurents kanādiets ir diskvalificēts, bet francūzis ir tik ātrs, ka panākt ne-

● Gunārs Jānis Mikulis.

● Vladimirs Poļakovs.

izdodas. Tātad sudrabs.

Sacensību sestā diena, 8. augusts – zelts un bronza. Vladimirs lec savu "kroņa" disciplīnu – trissoli. Tiesneši nedaudz bojā omu. Pirmo atspēriena dēlīti zīmē ar betonu un krītu. Tas traucē pārējiem sportistiem, kuri atspēras no tālākā atspēriena dēlīša. Tiesneši rod kompromisu. Vispirms lec sportisti no tuvākā dēlīša, tad betonu noņem un iezīmē tālākajam dēlītim. Ar pirmo lēcieni Vladimirs ieņem līdera pozīciju un to nosargā līdz sacensību beigām. Ceturtais lēcieni – 10,95 metri ir zelta vērts. Piektais lēcieni krievu sportists "ielec" otrajā vietā ar rezultātu 10,41 metrs, atbidot ungāru sportistu uz trešo vietu (10,24 metri). Anna met disku. Iekļūst finālā – astoņu labāko dalībnieču sastāvā un sacensības beidz ar septīto labāko rezultātu – 17,93. Ar lielu apņēmību Leontīne dodas uz starta 200 metru skrējienā. Jau pirms starta zinām, ka kanādiets uzvarēt neizdosies. Un tā arī ir. Kanādietei pasaules rekords, bet Leontīnei bronza. Pēdējā finiša solī zaudē amerikāņu sportistei. Rezultāts 37,24 ir Latvijas rekords.

Sacensību septītā diena, 9. augusts, sudrabs. Leontīne dodas pretī savai ceturtajai medaļai un Latvijas rekordam 800 metru skrējienā. Rezultāts 3:35,06, tiek zaudēts tikai amerikāņu sportistei. Vakarpusē Arvids skrien 1500 metrus. Veselība nestreiko

un ar rezultātu 6:44,76 tiek izcīnīta septītā vieta.

Sacensību astotā diena, 10. augusts, stafetes. Vladimirs skrien stafeti 4 x 100 metri. Noskrien godam savu pirmo etapu, taču nākamie etapi nav tik ātri un medaļa netiek izcīnīta. Pasaules senioru sporta spēles ir veiksmīgi noslēgušās un katrs ar savu medaļu pūru (Vladimiram divas zelta, Leontīnei – trīs sudraba un viena bronza, Gunāram Jānim – divas sudraba), gandarījuma un pieredzes sajūtu dodamies mājup. Esam saguruši (karstums naktī bija pat 35+, dienā 38+) un apmierināti, bet ar domām jau esam mājās pie saviem mīļajiem. Bez starpgadījumiem ierodamies mājās 12. augustā pulksten 02.00. Esam pateicīgi šoferītim Aivaram par drošu un profesionālo braukšanu. Tika nobraukti 4850 kilometri. Esam pateicīgi Livānu novada domei un SIA "Livānu kūdras fabrika" par finansiālo atbalstu un līdzjušanu visā sacensību garumā.

Rezumējums: Latvijas izlasē startēja 35 vieglatlēti, 22 no tiem izcīnījuši 50 medaļas – 25 zelta, 18 sudraba un septiņas bronzas godalgas. Turīnā laboti divi Eiropas 17 Latvijas veterānu rekordi dažādās disciplīnās un vecuma grupās.

Gods sportot Latvijai!

M.Vilcāne,
Livānu novada domes
sporta organizatore

KRĀSLAVA

Plāteru pils spoki

Kopš vissenākajiem laikiem cilvēki ir mēģinājuši lūkoties dzīvības sliekšņiem pāri. Kas notiek tur, pēc nāves? Nabadzīga eksistēšana mirušo pasaulē, kad nomirušo cilvēku ēnas mūžīgi dzīvo tumsā un iztieko no putekļiem, kā domāja senie šumeri? Vai arī pilnīgas laimes eksistence, kā bija pārliecināti ēģiptieši? Katrai tautai ir savs priekšstats par aizkapa dzīvi. Savs priekšstats par dvēseļu pasauli un saskarsmes noteikumiem ar šo noslēpumaino pasauli.

Iet laiks, bet neskaidrā un nesaprotamā ar katru brīdi ir vairāk un vairāk. Ir izdotas daudzas grāmatas. Ir izveidotas tūkstošiem filmas... Katrs ir dzirdējis vai lasījis aculiecinieku liecības par poltergeistu, spoku, rēgu un tamlīdzīgu eksistēšanu. Oficiālā zinātne pret šīm liecībām izturas gana skeptiski, skaidrojot visas šīs parādības kā sarežģītu un līdz galam neizpētītu galvas smadzeņu darbību. Bet, lūk, piemēram, neurofiziologs, Nobela prēmijas laureāts medicīnas jomā Džons Kerju Eklklz šokēja visu pasaules sabiedrību, izsakot domu, ka cilvēka apziņa pēc nāves var eksistēt patstāvīgi.

Kā zināms, filozofs Konstantīns Raudive mēģināja ierakstīt «balsis no tās pasaules». Viņš tukšā istabā atstāja ieslēgtu magnetofonu, tad atgriezās un klausījās ierakstu «otrādi», mēģinot klusumā saklausīt «balsis». Šos ierakstus tagad katrs interesents var noklausīties. Tie ir atrodami vispasaules tīklā. Kāds tiešām kaut ko arī dzird, kāds nedzird neko. Noslēpums paliek neatklāts, nepierādīts...

Kas tad ir spoki vai rēgi? Tā ir miruša cilvēka dvēsele, kas kādu noteiktu ieganstu dēļ ir «iestrē-

● Pētnieku grupa pirms darba Plāteru pili.

gusi» cilvēku pasaulē. Tiek uzskatīts, ka spoki ir pēkšņi nomirušu vai mokošā nāvē nomirušu cilvēku dvēseles. Par spoku var būt ne tikai cilvēka dvēsele: literatūrā tiek aprakstītas spoku armijas, dzīvnieki, kuģi un tamlīdzīgi. Spoku apraksti ir grieķu mītos, senās Ķīnas literatūrā, pat Bībelē ir minēta saruna ar miruša cilvēka dvēseli.

5. augustā Krāslavas parkā darbojās paranormālo parādību pētījumu starptautiskās asociācijas entuziastu grupa. Aiz garā nosaukuma slēpjas cilvēku grupa, kas sev kā mērķi izvirzīja pierādīt to, ka pēc nāves ir dzīve, piefiksēt un izpētīt neizpētīto parādību eksistēšanu, pētīt anomālas parādības, objektus, vietas.

Grupas līderis Konstantīns Akula pastāstīja, ka ar «spokiem» viņi aizrāvušies nesen, tikai trīs mēnešus. Līdz tam grupas interešu lokā bija anomālo zonu un neatpazīto lidojošo objektu izpēte. Īsajā izpētes laikā pētniekiem nācās pabūt fantomiem bagātīgās

vietās un savākt iespaidīgu materiālu. Konstantīns īsumā pastāstīja par grupas darbību un sastāvu. Izrādījās, ka dalībnieki paši finansē savu darbošanos. Ar to nodarbojas no darba brīvā laikā. Grupu nosacīti var dalīt divās apakšgrupās: pirmā — paranormālo parādību pētnieki, kuri piefiksē enerģētiskās anomālijas ar visdažādāko iekārtu palīdzību, kā arī piefiksē fantomu, spoku vizuālos tēlus ar fotoaparātu palīdzību. Otrā apakšgrupa — informācijas nesēji, ekstrāsensī, šamani. Šīs grupas uzdevums — nolasīt enerģētisko informāciju, izmantojot savas personīgās paranormālās spējas. Pēc īsas sarunas un kopējas fotografēšanās pētnieki pievērsās darbam. Tālāk notiekošais daļēji atgādināja pārraidi «Ekstrasensu ciņas», daļēji — «Spoku mednieki».

Ekstrasensī izklīda pa parku un pili. Viņu starpā nebija nekādas konkurences, katrs darīja savu darbu. Grupas uzmanību

● Spoku fotogrāfijas no Konstantīna Akulas arhīva.

saistīja parka grotā. Enerģētika šajā vietā Konstantīna Akulas ierīcē uzrādīja visaugstāko atzīmi. Ieinteresējās par to arī ekstrāsensī. Kāds vicināja rokas, kāds ieddedza sveci. «Informācija», ko saņēma nesēji, bija saraustīta, nesaistīta, bet interesanta. «Šeit vienmēr bija dzīvi ziedi. Grotā bija apgaismota, lukturi bija piestiprināti pie griestiem. Sarunas grotā pastāvīgi noklausījās. Slepēnā policija,» ar tādām un līdzīgiem tekstiem apmainījās pētnieki.

Grupa strādāja visu nakti, jo, kā izrādījās, spoki visaktīvāk uzdarbojas naktī no pulksten 3.00 līdz 4.00.

Nākošās dienas rītā Konstantīns pastāstīja, ka ar rezultātu ir apmierināts. Naktī, pēc pusnakts, pils otrajā stāvā grupa piefiksēja elektromagnētisko uzliesmojumu un temperatūras paaugstināšanos līdz 40 grādiem. Kā stāstīja Konstantīns, netika izmantotas ne sveces, ne lukturi. Tāpēc fotogrāfijas, kas tika piedāvātas redakcijai, bija veidotas spilnīgā tumsā, izmantojot ļoti kvalitatīvu fotokameru. Tika piefiksēts tā saucamais «baltais troksnis», tas ir, spoku «balsis». Un, kā apgalvo Konstantīns, parasti, lai ierakstos ko sadzirdētu, ir nepieciešams tos apstrādāt. Bet šeit nebija vajadzīga nekāda apstrāde. Balsi var saklausīt diezgan skaidri.

Informācijas nesēji uzskata, ka pili uzturas nevis viens, bet gan trīs spoki. Pēc viņu informācijas,

tā ir dāma melnā un divi sulaiņi.

Pētīt fotogrāfiju, ko atsūtīja Konstantīns, mēģinājums ieradīt kaut ko konkrētu, nesanāca. Bet nevajag sākt kategoriski noliegt to, ko noliegt neviens no mums patiesībā nevar. Kāds tic, ka spoki eksistē, bet kāds tic, ka viņu nav. Lietiskus pierādījumus nevar uzrādīt ne vieni, ne otri.

Pasaulē ir daudz zināmu spoku, par tikšanās ar kuriem stāsta desmitiem un pat simtiem liecinieku. Par ko liecina Rasputina spoks, kas periodiski parādās uz Pulkovas pauguriem netālu no Pēterburgas? Par lieciniekiem kļūst observatorijas darbinieki — astronomi, astrofiziķi. Viņi nav tie mānticīgākie cilvēki, vai taisnība? Bet Annas Boleinas, angļu karaļa Henriha VIII nelaimīgās sievietes, kura tika sodīta, pamatojoties uz dzīvesbiedra safabricētām liecībām, spoks? Tauerā sargi, slavenie «biferi», kuri tiek atlasīti, pamatojoties uz karalienes personīgo rekomendāciju, cilvēki, kam ir nevainojama reputācija un dzelzs veselība, stāsta par to, ka redzējuši spoku ceremoniju svētā Pētera un Venulas kapelā. Spoki senatnīgā ietērpā pa vienam nāca pie altāra un pazuda bez pēdām. Arheologi izpētīja vietu zem altāra un atklāja tur masveidīgu bezgalvainu skeletu apbedījuma vietu, kuras vidū tika atrasts arī nelaimīgās karalienes skelets, ko atpazīna pēc Boleinu dzimtas gredzena.

Kā zināms, spoki mēdz būt dažādi. Ir mierīgi, ir agresīvi. Ja, protams, tic tam, ka tie eksistē. Bieži vien tikšanās ar šīm parādībām ir bīstamas.

Kas tad dzīvo «Plāteru pili»? Kādus noslēpumus sargā senatnīgās dzimtas īpašumi Krāslavā? Ko tad «čukstēja» Krāslavas spoki paranormālo parādību pētniekiem? Neatminēta mīkla.

«Ezerzeme»

DAUGAVPILS

Daugavpilī tiekas 13 valstu keramiķi

Uz keramikas mākslas simpoziju «LANDescape» Marko Rotko centrā ieradusies 28 mākslinieki no 13 valstīm.

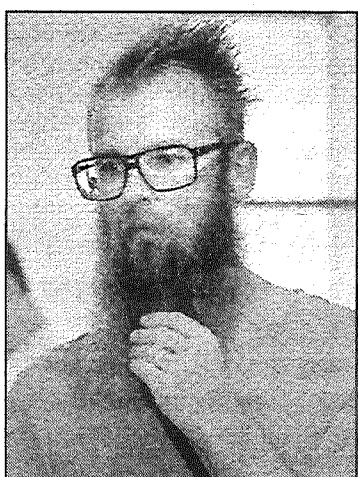
Jaunie keramiķi un jau pieredzes bagāti meistari no Latvijas, Lietuvas, Vācijas, Nīderlandes, Spānijas, Turcijas, Ukrainas, Krievijas, Rumānijas, Īrijas, Austrālijas un ASV divas nedēļas rādīs, rīkos meistarklases interesentiem, lasīs lekcijas un rādīs savus darbus publikai. Viens no simpozija uzdevumiem ir parādīt modernās keramikas mākslas tendences plašam skatītāju lokam, paplašināt cilvēku priekšstatu par šo amatu. Daudzās valstīs keramika ir tautas mākslas veids, tautas tradīciju vēsturiskais simbols. Simpozija nosaukumu veido angļu vārdi «zeme» un «izrauties», «bēgt»,

kas simbolizē materiālās un emocionālās pasaules savienošanos. Keramikas darbi tiek traktēti kā autora pārdzīvojumu materiālā forma.

Simpozija atklāšanas izstādē «LANDescape. Priekšvārds» ir visu mākslinieku veļījums izcilā latviešu keramiķa Pētera Martinsona piemiņai, kurš mūžībā aizgāja 2. augustā. Meistars atstāja dzimtajai pilsētai unikālu savu dzīvspriecīgo, simbolisko darbu kolekciju. Simpozija atklāšanā Pētera Martinsona piemiņu godināja ar klusuma brīdi.

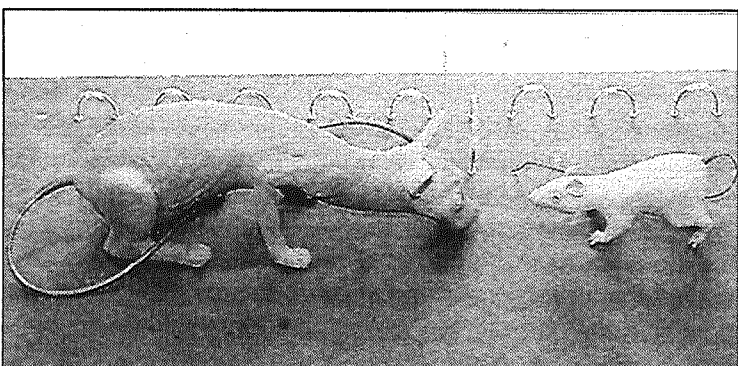
Savukārt pēc divām nedēļām viesmīlīgajai Daugavpilij keramiķi teiks «Pēcvardu». Pašlaik izstādē redzamas abstraktas figūras un konkrēti tēli, piemēram, Kaspara Geiduka kaķis un pele — «Es un viņa neiespējamo savienojumu laukumā».

Daudzi keramiķi uz Daugavpili

● Keramiķis Johans Helmans no Zviedrijas.

un Latviju ir atbraukuši pirmo reizi. Vieta, kur viņi strādās, uz māksliniekiem atstājusi lielu iespaidu. Dalībnieks no Turcijas

● «Es un viņa neiespējamo savienojumu laukumā».

Hasans Šabhazs teica, ka neko tamlīdzīgu nav redzējis. Spēcīgu iespaidu centrs un tā apkārtnē atstāja arī uz Permas (Krievija) keramiķi Natāliju Korčemkinu.

Interesenti tiek aicināti uz simpoziju «LANDescape» pasākumiem. 24. augustā zviedru mākslinieki Karina Kresta, Jo-

hans Helmans un Katja Kalta atklās mistisku uguns skulptūru Imanta Dakša mūzikas pavādjumā. Organizatori aicina kļūt par šī unikālā notikuma lieciniekiem.

«Latgales Laiks»

Atklāj iespējamo iemeslu, kāpēc aizturēta Jezdakova

Bijušais Valsts ieņēmumu dienesta (VID) vadītājas Nelijas Jezdakovas aizturēšanas iemesls varētu būt saistīts ar kādu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izkrāpšanas gadījumu, liecina Latvijas Televīzijas raidījuma «Panorāma» rīcībā esošā informācija.

Saskaņā ar neoficiālo informāciju Jezdakova varētu būt tikusi aizturēta par dalību shēmā par pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanu un sadarbošanos ar personām, kuras to realizē.

Kā ziņots, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) pagājušajā nedēļā aizturēja bijušo VID vadītāju Jezdakovu, taču viņai piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis. Pagaidām gan nav oficiāli zināms, kādā lietā aizturēšana veikta.

VID patlaban atturas no jebkādiem komentāriem par KNAB

veiktajam procesuālajam darbībā un Jezdakovas aizturēšanu. VID aicina vērsties pie procesa virzītāja – KNAB, informēja dienesta sabiedrisko attiecību daļa.

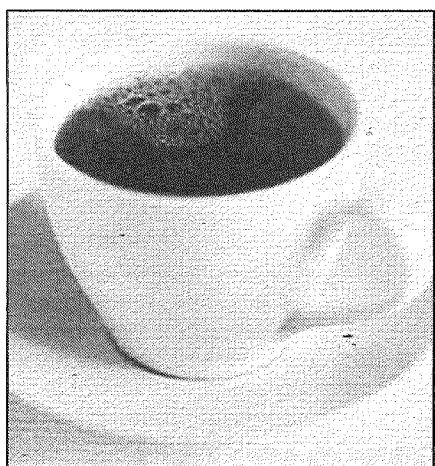
Attiecībā uz saņemto informāciju par KNAB izmeklēšanu VID finanšu ministram Andrim Vilkam pašlaik nav informācijas par to, kāds ir izmeklēšanas statuss. «Taču es paļaujos uz KNAB profesionalitāti un pieredzi un gaidu pēc iespējas drīzu rezultātu,» ar FM Komunikācijas nodaļas vadītāja vietnieces Leldes Kauneses starpniecību notikušo komentēja Vilks.

KNAB otrdien un trešdien, 13. un 14. augustā, kādā kriminālprocesā veicis atsevišķas procesuālās darbības, tomēr izmeklēšanas interesēs plašāku informāciju nesniedz.

Jezdakova šovasar atstāja VID ģenerāldirektora amatu pēc pašas vēlēšanās. Jezdakova VID ģenerāldirektora amatu ieņēma kopš 2010. gada marta.

Rosina atbrīvoties no darbiniekiem, kam tik dzert kafiju un ēst bulciņas darba laikā

Latvijā atalgojuma jautājums valsts pārvaldē ir satraucošs un tas turpina vājināt ierēdniecību. Tāpēc varētu mainīt algu izmaksas principus – vairāk maksāt tiem cilvēkiem, kuri tiešām daudz strādā. Vienlaikus vajadzētu atbrīvoties no tiem darbiniekiem, kuri darba laikā vienā laidā iet dzert kafiju un ēst bulciņas.

Bijušais Pārresoru koordinācijas centra vadītājs Mārtiņš Krieviņš intervijā Latvijas radio sacīja: «Atalgojuma jautājums valsts pārvaldē ir ļoti būtisks un ļoti satraucošs. Pēdējos gados atalgojums ir ticis iesaldēts, tostarp 2009. un 2010. gadā tas tika būtiski samazināts.» Viņš norādīja – ja šis jautājums netiks risināts, tad mūsu valsts pārvalde tiks vēl vairāk novājināta un sagrauta. Pēc viņa teiktā, labākais risinājums būtu piešķirt lielāku atbildību valsts sekretāriem algu noteikšanā. «Maksāt tiem cilvēkiem, kas tiešām strādā daudz, tostarp brīvdienās un svētku dienās, vakaros utt. Savukārt nepalielināt kopējo atalgojuma fondu. Mēs iesaldējam to summu, kas valsts pārvaldē tiek tērēta atalgojumam, bet ļaujam ar to elastīgāk rīkoties,» teica Krieviņš. «Tas būtu arī ļoti motivējoši valsts sekretāriem beidzot atbrīvoties no tiem cilvēkiem, kas mil dzert

kafiju un ēst bulciņas darba laikā. Savukārt vairāk atlīdzināt tiem, kas strādā produktīvi un efektīvi.»

Arī vairāki ministri, tostarp finanšu ministrs, kā arī zemkopības ministre, norādījuši uz valsts pārvaldes darbinieku neadekvāto atalgojumu. Savukārt, vērtējot nākamā gada budžeta veidošanas sarunas, Krieviņš norādīja, ka tās ir tik smagas tuvojošos Saeimas vēlēšanu dēļ. Aso diskusiju pamatā ir vēlme izcināt pēc iespējas vairāk, lai pirms nākamajām Saeimas vēlēšanām sabiedrībai atgādinātu, ka tieši konkrētais ministrs vai konkrētā partija ir izcinājusi lielāko «lācādu».

Saistībā ar vēlēšanām tiek aizmirsti iepriekš dotie solījumi un pieņemtie likumi, bet vairāk it kā uz klausītas sabiedrības vēlmes. Iespējams, tieši tādēļ budžeta veidošanā ir aktualizējies jautājums par sabiedrības nevienlīdzību.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Ceļu satiksmes negadījumi

8. augusta vakarā Daugavpilī, Aveņu — Šūņu ielu krustojumā sadūrās mopēds ar automašīnu Peugeot, kā rezultātā 15 gadus vecs mopēdistis guva rokas sasitumu. Policija skaidro negadījuma apstākļus.

9. augustā Daugavpils novada Naujenes pagastā, kā rāda sākotnējā informācija, 1972. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu BMW, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Medicīniskā palīdzība sniegta gan vadītājam, gan 1978. gadā dzimušajai pasažierei. Abiem konstatēti arī alkohola reibums.

Tajā pašā datumā pēc dažām stundām ceļu satiksmes negadījums notika arī Višķu pagastā, kur automašīnas Audi vadītājs, 1966. gadā dzimis vīrietis, veicot automašīnas Mercedes ar piekabi apdzīšanas manevru, izraisīja sadursmi ar to un nobrauca no ceļa grāvi. Sniedzot medicīnisko palīdzību uz vietas Audi vadītājam, mediķi konstatējuši viņam arī alkohola reibumu.

10. augustā Daugavpils novada Līksnas pagastā 1977. gadā dzimis vīrietis, braucot ar motociklu, nenoskaidrotos apstākļos nobrauca no ceļa un ietriecās ceļa zīmē. Motociklists ar traumām tika nogādāts slimnīcā. Policija skaidro negadījuma iemeslus.

Vēl viens ceļu satiksmes negadījums notika 10. augustā ap pulksten 22.00 Preiļu novadā uz autoceļa Krāslava — Preiļi — Madona, kur 16 gadus vecs pusaudzis, vadot nenoskaidrotas markas mopēdu bez valsts reģistrācijas numura, uzbrauca gājējam, 1968. gadā dzimušajam vīrietim. Pēc negadījuma abi ar traumām tika nogādāti ārstniecības iestādē.

Atsavinātas, iespējams, narkotiskās vielas

11. augusta vakarā Kriminālpolicijas darbinieki kopā ar ceļu policijas darbiniekiem, veicot operatīvus pasākumus, kas vērsti pret narkotisko vielu nelikumīgu apriti, Daugavpils novada Līksnas pagastā apturēja automašīnu, ko vadīja 1981. gadā dzimis vīrietis bez transportlīdzekļa autovadītāja apliecības.

Pārbaudot personas un automašīnu, pie 1987. gadā dzimušā automašīnas pasažiera policijas darbinieki atrada un atsavināja 20 gramus narkotisko vielu, iespējams, metamfetamīnu.

13. augustā 1987. gadā dzimušais vīrietis tika atzīts par aizdomās turamo uzsāktajā kriminālprocesā pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas «Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana lielā apmērā». Par šādu noziegumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trijiem gadiem.

Policija turpina izmeklēšanu.

Daugavpils un Rēzeknes policija meklē ceļu satiksmes negadījuma lieciniekus

Policija lūdz atsaukties aculieciniekus ceļu satiksmes negadījumam, kas notika 9. jūlijā ap pulksten 15.50 Daugavpilī, Imantas ielā, ēkas nr. 35 pagalmā, kur notika sadursme starp kravas automašīnu MAN un vieglo Renault Megane. Šī

negadījuma aculiecinieki tiek lūgti zvanīt 65403302 vai vērsties personīgi policijā Daugavpilī, Konstantīna ielā 8, 124. kabinetā.

Policija lūdz atsaukties aculieciniekus ceļu satiksmes negadījumam, kas notika 6. augustā ap pulksten 16.30 Viļānos, Celtnieku — Mehанизatoru ielu krustojumā, kur notika sadursme starp nenoskaidrotas markas autobusu un vieglo automašīnu. Aculiecinieki tiek lūgti zvanīt 64603500, 64603565 vai vērsties policijā personīgi Rēzeknē, Valdemāra ielā 20.

Aglonas svētku laikā nopietnus likumpārkāpumus policija nav konstatējusi

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, tāpat kā katru gadu, sākot no 13. augusta, Latgales reģiona pārvaldes darbinieki nodrošināja sabiedrisko kārtību un regulēja ceļu satiksmi starptautiskās nozīmes svētvietā Aglonā, kur notika Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētki. Policijas apkopotā informācija liecina, ka pasākuma kopējais apmeklētāju skaits bija lielāks nekā 100 tūkstoši cilvēku.

Inspektore atzīst, ka svētki noritējuši salīdzinoši mierīgi, nopietnu likumpārkāpumu nav bijis daudz. Policijas darbinieki patrulēja visā Aglonas novadā. Kopumā novada teritorijā pie administratīvās atbildības tika saukta 41 persona. Tajā skaitā 15 cilvēki saukti pie administratīvās atbildības pēc Administratīvo pārkāpumu kodeksa 171. panta — par alkoholisko dzērienu lietošanu sabiedriskā vietā un/vai atrašanās sabiedriskā vietā alkohola reibumā. 26 administratīvo pārkāpumu protokoli sastādīti par dažādiem ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem. Autovadītāji, kuri būtu braukuši pie stūres dzērumā, netika pieķerti, toties apturēti vīdi velosipēdisti alkohola reibumā. Svētku laikā Aglonas novadā nav bijis arī neviena ceļu satiksmes negadījuma.

Diemžēl ne visi svētku apmeklētāji domājuši par garīgajām vērtībām. 15. augusta naktī un agri no rīta policijā tika saņemta informācija no vairākiem svētcelniekiem, kuri ziņoja, ka sagrieztas un apzagas viņu teltis. Izvērtējot situāciju, tika noskaidrots, ka no piecām teltīm nozagtas dažādas personīgās mantas, un visos gadījumos zaglis bija paķēris līdz arī teltis glabātos pārtikas produktus.

Policija nekavējoties uzsāka ļaundara meklēšanu, kā arī veica citus operatīvus pasākumus. Neskatoties uz milzīgo cilvēku skaitu Aglonas bazilikas tuvumā, no rīta policistiem izdevās izskaitļot un aizturēt iespējamo zagli — tas bija kāds Jēkabpils iedzīvotājs. Policijas darbinieki aizturēja 1992. gadā dzimušu un vairākkārt tiesātu jēkabpilieti. Turpinot izmeklēšanu par zādībām uzsāktajos kriminālprocesos, izdevās noskaidrot un atrast arī slēpni, kurā bija noglabātas zagtas mantas. Pateicoties tam, praktiski viss nozagtais tika atgūts un atdots ipašniekiem.

Uzsāktajos kriminālprocesos turpinās pirmstiešas izmeklēšana.

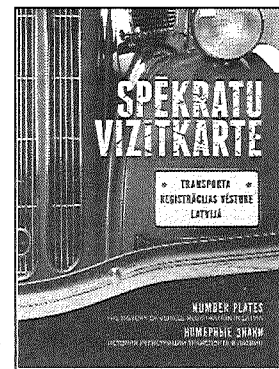
Informācija sagatavota, izmantojot Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektora Anastasijas Laizānes sniegtās ziņas

Izdota grāmata par transportlīdzekļu reģistrācijas vēsturi Latvijā

Pirms 20 gadiem valstī tika uzsākta Latvijas jaunā parauga reģistrācijas numurzīmju izsniegšana transportlīdzekļiem. Šai jubilejai par godu Rīgas Motormuzejs sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības direkciju izdevis grāmatu «Spēkratu vizitkarte. Transportlīdzekļu reģistrācijas vēsture Latvijā».

Kā informē Rīgas Motormuzeja pārstāvji, grāmata «Spēkratu vizitkarte. Transportlīdzekļu reģistrācijas vēsture Latvijā» stāsta par spēkratu reģistrācijas numurzīmju attīstību un daudzveidību. Tajā sniegti interesanti fakti par transportlīdzekļu

reģistrācijas vēsturi Latvijā, sākot no 1904. gada un līdz pat mūsu dienām. Grāmata ir ilustrēta ar plašu vēsturisko fotogrāfiju klāstu, tabulām un citiem uzziņas materiāliem. Grāmata ir latviešu valodā, taču tajā iekļauts arī tulkojums angļu un krievu valodā.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

Izsludina konkursu Preiļu 2. vidusskolas direktora amatam

Preiļu novada dome izsludina konkursu uz Preiļu 2. vidusskolas direktora amatu. Pretendenti uz direktora amatu var pieteikties no 19. augusta līdz 26. augusta plkst. 11.00. Pieteikumi iesniedzami Preiļu novada domes apmeklētāju pieņemšanas un informācijas centrā. Ar konkursa nolikumu var iepazīties Preiļu novada domes mājas lapā www.preili.lv. Papildus informācija, zvanot izglītības pārvaldes vadītājam Andrejam Zagorskim, tālrunis 29297976.

Pērk meža īpašumus, cirsmas.

Samaksa tūlītēja,
1 ha – līdz Ls 6000.
Tālr. 20207208.

Pārdod

AUDI A3 1,9 TDI, 81 kw, 110 zs, 1999. g., TA 05.2014, visas ekstras. Cena Ls 2280. Tālr. 20518441.

Izīrē

1-istabas mēbelētu dzīvokli Rigā (Pļavniekos). Tālr. 26162288.

Preiļu Valsts ģimnāzijā skolēnu PAPILDUZŅĒMŠANA 10. klasē š. g. 27. augustā plkst. 10.00.

Sīkāka informācija pa tālr. 65321663 vai PVĢ mājas lapā: <http://www.pvg.edu.lv>

PĀRDOD jaunas McHale, Sipma un Metal – Fach preses un rulonu ietinējus. Kartupeļu novākšanas, UNIA augsnes apstrādes un sējas tehniku, savācējspiekabes Pottinger, zāles smalcinātājus u. c. tehniku.

Tālr. 29482639,
e-mail: laja@apollo.lv, www.laja.lv

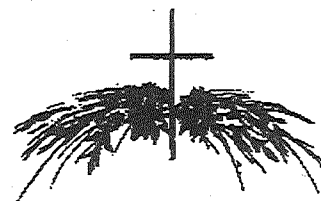
SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 20207132.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svairi.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Agerona IEPĒRK rapsi un graudus, ir pieejams autotransports.
Tālr. 22032244,
e-mail: tm2@agerona.lv,
faks: 0037163080696.

SIA "Mortars" iepērk skuju koku un lapu koku TARAS KLUČUS

- lapu koku tara no 14 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
 - skuju koku tara no 12 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
 - lapu un skuju koku tara no 24 cm – 28 Ls/m³
- Piegādes vieta: "Latgran" teritorijā, Udrišu pag., Krāslavas nov.
Mob. tālr. 26624477.

Rūgta asara pār vaigiem norit,
Rokas ceļas smilšu sauju sviest.
Nekas nav atgriezams ne rīt,

ne parīt,
Tik izturēt un nesalūzt, un paciest.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Valentīnai Šunepai,
no MĀMIŅAS uz mūžu
atvadoties.

Tiesas kolektīvs

DER ZINĀT

Netradicionālas sāls lietošanas iespējas

Sāls lietošana sadzīvē

Sadzīvē sāls ir izmantojams daudz biežāk, nekā domājam, proti:

- ✓ lai maize nesāktu pelēt, blakus jānoliek sāls;
- ✓ logu rūtis ziemā neaizsvidīs, ja starp dubultajām rūtīm novietosiet trauku ar sāli;
- ✓ ja pavardā uguns gatavojas izdzist, tai jāuzmet sauja sāls, tad uguns atkal uzliesmos;
- ✓ lai slapja malka ātrāk aizdegtos, nav jāaplaista ar petroleju vai benzīnu, bet tai jāuzkaisa saujiņa rupjās sāls;
- ✓ slotas mazāk lūzīs, ja pirms lietošanas tās uz divām trim stundām iemērc karstā sālsūdenī;
- ✓ spīdīgās vietas vilnas apģērbam gludina caur sālsūdeni samērcētu drāni;
- ✓ emaljēti trauki lieliski tīrās ar sāli;
- ✓ ja sudraba karotēs kļūst tumšas, tās var notīrīt ar samitrinātu sāli;
- ✓ jaunā emaljētā traukā uzvāra sālsūdeni, tad trauks kalpos ilgāk;

✓ cepot tauki uz pannas tik ļoti nesprēgās, ja uz pannas uzbērsiet nedaudz sāls;

- ✓ ēdienu karstās dienās var ātri atdzēsēt, ja bļodā ar ūdeni izšķīdina sauju sāls un tur dzesē trauku ar ēdienu;
- ✓ jaucot miltus, ūdeni ieber nedaudz sāls, tad milti neveidos kunkuļus;
- ✓ tauku traipus no plīts notīra, ja uz plīts uzber sāli un to tīra ar avīzi.

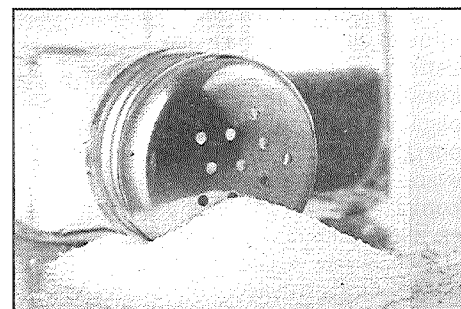
Ar sāli saistīti ticējumi

Ja sāli vienmēr nēsā līdzī, tas pasargā no ļaunas acs.
Kad pie galda kādam pasniedz sāli, jāsmejas, citādi sanīdīsies.

Sāls ārstnieciskās īpašības

- ✓ Sālim piemīt ne tikai saimniecībā noderīgas, bet arī ārstnieciskas īpašības:
- ✓ dedzināts sāls noņem zobakmeni un, ziedes veidā, uzsmērēts, novērš smaganu asiņošanu;
- ✓ saaukstēšanās un stipru iesnu ga-

- dījumā lietderīgi skalot degunu un mutes dobumu ar sāls un joda ūdens šķīdumu, uz glāzi ūdens ņemot 1 tējkaroti sāls un 5 – 7 pilienus joda. Skalo 3 – 4 reizes dienā;
- ✓ sāls, piparmētru un medus maisījums var novērst herpes attīstību;
- ✓ ja sāli izšķīdina olīveļļā, var iegūt pretapdegumu līdzekli, neveidojas čūlas;
- ✓ galvassāpju un sasitumu gadījumos palīdz sāls un etiķa kompreses;
- ✓ sāls un sagraustu linsēklu aplikumus izmanto gadījumos, ja iekož lapsene vai irsis;
- ✓ ļoti blīvs sālsūdens šķīdums var apturēt caureju;
- ✓ ja nepieciešams izsaukt vemšanu, jāizdzer silts sālsūdens, bet ikdienas rīkles skalošana ar to pašu līdzekli (uz glāzi ūdens viena tējkarote sāls) var novērst adenoidus (polipus);
- ✓ aptaukošanās gadījumos izmanto vidējas vai augstas koncentrācijas sāls vannas, bet locītavu, mugurkaula saslimšanas gadījumā – vidējas koncentrācijas sāls vannas;

✓ ja ir locītavu, kaulu sāpes, dažādu saišu sastiepumi, liederīgi izmantot sāls vannas (400 – 500 g sāls uz 15 litriem ūdens). Ūdens temperatūrai jābūt 38 grādi. Pat pēc 2 – 3 vannām kaite var mazināties;

✓ vājas koncentrācijas sāls vanna der asinsvadu slimību gadījumā. Ūdens temperatūrai jābūt 36 – 37 grādi. Vannoties var 10 minūtes, bet, lai sasniegtu rezultātu, jāiziet kurss ar 10 procedūrām. Vielmaiņas procesu organismā normalizē šāda vanna – ūdeni izšķīdina 2 – 2,5 kg rupjās sāls, pievieno 150 g priežu skuju (vai skuju ekstraktu). Procedūra labvēlīgi iedarbojas arī uz mugurkaulu, ārstē neirozes.

Pēc Latvijas preses materiāliem

Šonedēļ populārākie vārdi – Vitālijs un Linda

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Iedzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir Vitālijs (8045), savukārt no sieviešu vārdiem – Linda (7617).

19.08.2013. – 25.08.2013. vārda dienas svini:

Datums	Vārds	Skaitis	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
19.08.	MELĀNIJA	697	48	162	68	Jelgava – 32
19.08.	IMANTA	108	0	21	8	Liepāja – 10
20.08.	BERNHARDS	65	1	28	10	Ogres raj. – 4
20.08.	BORISS	3056	4	1604	192	Daugavpils – 230
20.08.	ROJS	169	7	54	26	Valmiera – 9
21.08.	JANIŅA	3858	0	838	200	Daugavpils – 502
21.08.	LINDA	7617	45	1987	814	Ogres raj. – 369
22.08.	RUDĪTE	1589	0	307	145	Limbažu raj. – 90
22.08.	EVERTS	166	9	45	22	Ogres raj. – 12
23.08.	VITĀLIJS	8045	5	2824	564	Daugavpils – 871
23.08.	RALFS	3442	106	800	437	Ogres raj. – 167
23.08.	VALGUDIS	1	0	0	0	
24.08.	BĒRTULIS	10	0	2	1	Talsu raj. – 3
24.08.	BOLESLAVS	187	0	47	16	Daugavpils – 17
25.08.	LUDVIGS	281	2	66	32	Krāslavas raj. – 19
25.08.	LUDIS	184	0	23	11	Talsu raj. – 20
25.08.	IVONNA	321	0	126	35	Daugavpils – 11
25.08.	PATRIČIJA	1888	48	613	281	Ogres raj. – 81
25.08.	PATRIKS	887	50	315	137	Ogres raj. – 48

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 21. līdz 27. augustam **pilns** Mēness. III Mēness fāze. 21. un 22. augustā Mēness atradīsies Zivju zīmē; 23. un 24. augustā – Auna zīmē; 25., 26. un 27. augustā – Vērša zīmē.

21. augusts ir 16. Mēness diena, 22. augusts – 17. Mēness diena, utt.

21. augusts – līdz plkst. 10.00 vēlams atslodze, bet 12 stundas pēc šī laika – lietot viegli sagremojamu, liesu ēdienu. Lai neradītu liekas problēmas veselībai, nelietojiet alkoholu.

22. augusts – piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai.

23., 24. un 25. augusts – nav vēlams karsēšanās saunā, saulēšanās solārijā vai tiešos saules staros. Ļaudis ir vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti.

25. augustā čika laiks 13.00 – 16.15.

26. augusts – diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mikstināšanai, sejas maskām, manikīram.